

509999

వ తి ది న ము వ క టిం వ (బ డు ను

Vol. 7.

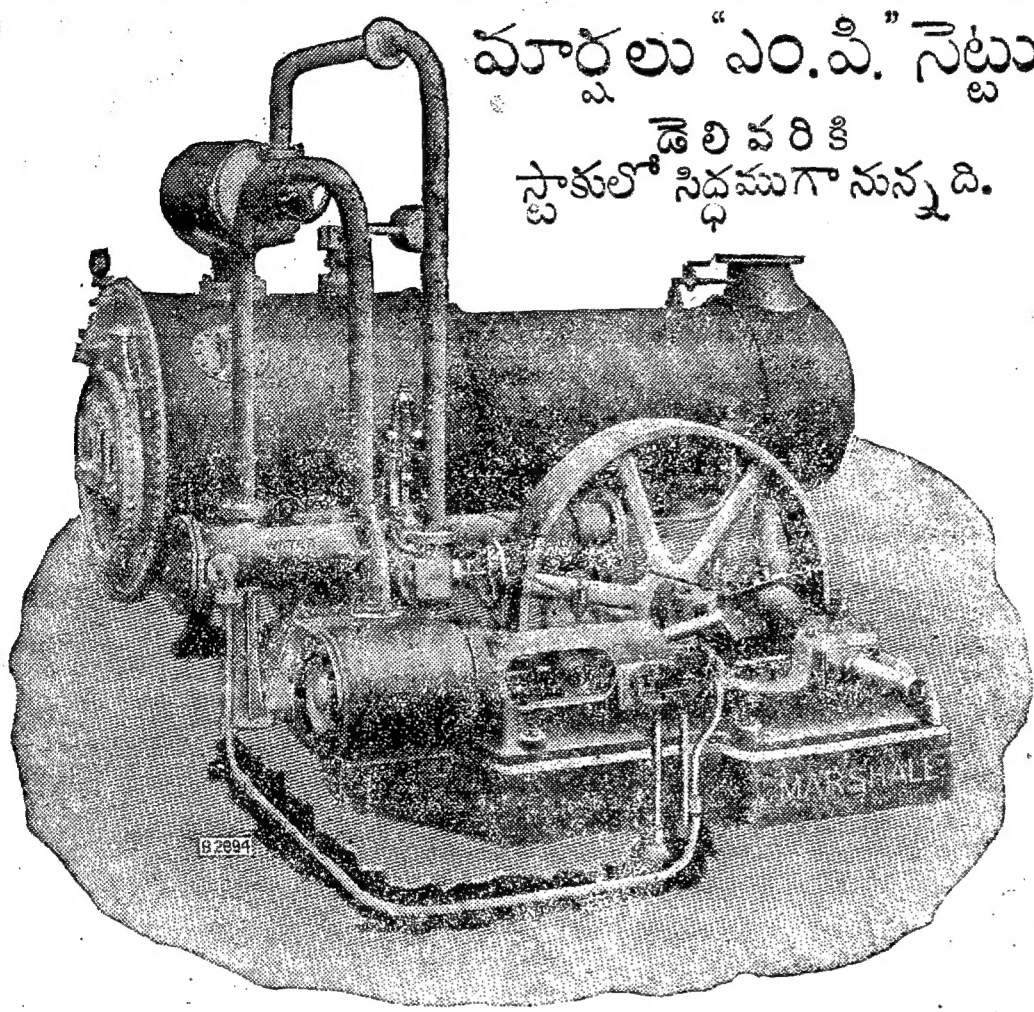
సంపుటము.

చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం డిసెంబరు నెల 4 తేది శనివారము

రా ద్రి నా మ ధం ప త్న ర కా త్తీ క మా ప బ ము శ స వ మి గ.

No. 204

నంచిక 208

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు

డెలివరీకి
స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము

కఠినావృతకు ప్రసిద్ధి కల్గింది. శివర వివిధ రూప సౌఖ్యలకు హాత మా అమృతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున కయమగును. ధరలు రూ 0.10-0 అనగా.

మోహనితైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తామర తైలము

డబ్బి 1-8 0-8-0

వండ్ల పొడి

డబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం సెట్,

బొంబాయి - మదరాసు.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ పైపింగు మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." పూర్తి నెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొన వలెను.

మార్వలు సన్సు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాన్ చెస్: బెజవాడా, తంజావూరు.

నెం. 9 నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

మీ వైద్యునికి

త్రైపు సోజను అను దివ్యోషధము

లతిమూత్రమునకు పేడపోయిన దని తెలియును. ఇది మిక్కిలి కాస్త్రోత్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచి/బలము నిచ్చును, మీ వైద్యుని సలహా అనుకును. అన్ని మందులమార్ఫలలో దొరకును.

మీ వైద్యునికి

హార్టోటోనును (2140)

గురించి కానరాకెలియును. లెక్కలేని వృక్ష మూల, స్త్రీలు అవాగ్రతచే పోగొట్టుకొనబడిన మూల శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. లక్ష్యక దీని వాడుడు.

ప్రతి మందులమార్ఫలోను ఇది వెలకు దొరకును.

G. W. Cararick Co., NEWYORK.

టి. సి. యస్.

710

వరిముళానంబ నన్యము.

రూ 1 డబ్బి 1-8 0-4-0 రి. సి. డబ్బి 1-8 0-4-0

12 డబ్బిలకు రూ 2-8-0 " " 0-9-0

శీతలన మద్రాసు సాదానన్యము.

రూ 1 డబ్బి (24 కు) 0-14-0, రి. సి. డబ్బి 0-8-0

రూ 1 డబ్బి (120 కు) 2-8-0, రి. సి. డబ్బి 1-1-0

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

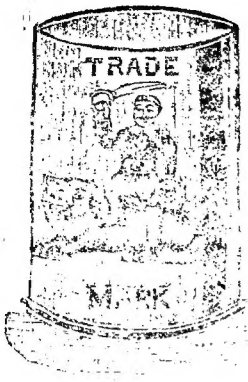
4 శివార్జునాపేరి, పొక్కుటత్తక పోస్టు, మద్రాసు.

అమృతాంజనం దీపావారి కోవ ఫాలయమునందు అమృతాంజనం, తామర తైలము, మోహనితైలము, దంత మార్ఫము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు తేటబాగున తెప్పించి చూడవచ్చును. తేటబాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

(1979)

1000 పాకాంబల బహుమాన విజయబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారైన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను తీసుకుంటే, దీనిని తీసుకుని యెడల భాతువునై, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలియెక్కువ మొదలైనవి కలుగును. శిశువు స్త్రీలకు, భాతువు మూత్రములతో కలిసిపోవుట, నీరసము, బహు మూత్రకార్యం మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచిగుణము పొందిన ఆనేకులు రంగోం, పిఠాం, సింగపూర్, సిఠాన్, అఫికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యవారు. కావున సజాద అర్హతాప్రాప్తులగు పిల్లలతో, బహుమానపత్రికల కాపి పంపుదును. ఇది అబద్ధ మని యభిప్రాయపరచుచున్న వైకృతములయందు బహుమానము ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కొద్దికాలముగా పొందకచ్చును. పార్కులు ను కొనుగోవును 'డి. మన్నాలాల్' అనియుండుట చూచి తీసికొనకలెను.

అనుపానపత్రిక పార్కులతోగూడ పంపబడును.

విజయము కావలసియున్నది.

15 తులాల డబ్బివలదు. 2-0-0.

తపాల ఖర్చులు 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవైద్యులు, సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరుసిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

అభయమెందున్నది?

(1045)

ఆయుర్వేదాశ్రమమున

కలరా, జ్వర, ఇకష్టయోజా

ఇత్యాదులకు వేదికగాని భయమువలదు.

వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్రి యాయుర్వేదాశ్రమమున పిల్లలకు వ్యాధులను పోగొట్టుటయేగాక, రాకుండ వస్త్రపిల్లలను, అందరినీ బలముగా చేయుచుండును. పిల్లలనుండును. ఇకష్టయోజా మందులు.

పిల్లలకు	రూ. 1-2-0	పిల్లలకు	రూ. 2-2-0
పిల్లలకు	రూ. 0-12-0	పిల్లలకు	రూ. 1-6-0
పిల్లలకు	రూ. 1-12-0	పిల్లలకు	రూ. 1-12-0

అందరినీ బలముగా చేయుచుండును. పిల్లలనుండును. ఇకష్టయోజా మందులు.

రండి పిల్లలకు: కండిట్, మదరాసు. } మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, 55, ఆచార్యవారి వీధి, జి. జి. మదరాసు.

ప్రకటన.

కాశీమజిలీకథలు

ఇప్పుడు కథలుగా (విదేశ వాల్యం) అచ్చుపడి విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. ఇందు జితకథి, యోగకేత్తి, పద్మిని, రతి, విలసిల్లిన రాజకన్యకల కథలు, వీరసేన, జయసేన వీరకథలు ప్రముఖ రాజపుత్రుల కథలును విశిష్టముగా వర్ణించబడినవి. ఈ వాల్యములతో మన చదువరులు బెక్కింపు జాబులు వ్రాసియున్నార. కాశీమజిలీకథలు చదివినచో మనసు విశుద్ధిమయమగును. కావున పిల్లలకు ముఖ్యముగా పంపింపబడుచున్నది.

ఇప్పుడు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్న పుస్తకములు.

రూ. 1-8-0 1-క వాల్యం 4-క కూర్పు	రూ. 1-4-0 5-క వాల్యం 2-క కూర్పు
,, 1-8-0 2-క వాల్యం 3-క కూర్పు	,, 1-8-0 6-క వాల్యం
,, 1-8-0 3-క వాల్యం 2-క కూర్పు	,, 1-12-0 7-క వాల్యం (కొత్తది)
4-క వాల్యం అచ్చులో నున్నది.	8-క వాల్యం అచ్చులో నున్నది.
,, 0-8-0 ఆ తరఖాదానుబంధము. కాదంటే కథ.	పొమ్మభర్తలు కొనుగోవు భరించకలెను.

ఇట్లు, గ్రంథకర్త: మధిర నుల్లన్న దీక్షితకవి, ఉల్లికోట పిఠి, రాజమండ్రి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ - సంవత్సరాది సంచికలు

ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ తరపున ప్రతి ఉగాదిని వెలుబడును.

ఇదివరకు 11 సంచికలు ముద్రింపబడి, ఆంధ్రదేశమును అలంకరించుచున్నది.

దీనియందు భారతదేశములోని అనేక ప్రముఖ చరిత్రముల వివరములతోను, ముక్తసిద్ధి కే వాల్యములు, శిల్పములు మొదలగువాటిని వివరములతో సహా తెలుపుచుండును.

ముఖ్యముగా ప్రఖ్యాత ఆంధ్రవాడులచే వ్రాచబడి, ఆంధ్రోద్యమకర్తలగు తెలుపును.

1916-17-18 వ సంవత్సరములలో జరిగిన విరోధానందము చరిత్రము యాధునికతల వివరములతో వివరముగా ముద్రింపబడియున్నది. మరియు దేశమునకు తయారగు అనేక విషయములు విజ్ఞానముగా తెలుసుకొనచ్చును.

ప్రతి సంవత్సరమున ఆయా సంవత్సరమునకు సరిపోయి తెలుగుపంచాంగమును గలిగియున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రములతో సంవత్సరముల కొద్దికాలము ఇచ్చబడును. ఇతరులకు సంవత్సరము 1-కి ఒకరూపాయి. ఒక పేజీలకు సంవత్సరములు మూలముగా కొనుగోవు చేయవలసి తెలుసుకొనుచు ఇచ్చెదము.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్, పోస్టుభాక్తు నెం. 212, మదరాసు.

హనుమాన్ బొరక్కు నబ్బు

దీనియందు గుంజిలి కుల్యములగు కడుపులు చేరియున్నవి. చెల్లి ను బంధమును తుండు, దురద, గడ్డి, పొడలు. మొదలగు, చర్మ వ్యాధులు అత్యంతవేగముగా తగ్గగును. చర్మమున నమ్మదుట్టు మును, నునుపును, నానెమును ఇచ్చును.

అన్నివోట్లను క్రయమునకు దొరకును. (కతి విక్లిప్త మాహామూక్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపుడు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాస్

మదనకామేశ్వరలేవ్యాము

యది మిక్కిలి పీకవృద్ధి, భాతువునై, బలము, కలిగించుటలో శ్రేష్టమయినది. మేహము, అర్తువులు, నికాళ, కుక్కవృద్ధి, అతిమూత్రము, మొదలగువాటిని హరించి మంచికాంతిని, పీకవృద్ధిని, కామభయము, యావన గంబోషమును, సంతాపము కలిగించును, 2 డబ్బులు చాలును 20 తుల డబ్బి 1-4-0 రి. పి 0-6-0. కొనాపువులలేవ్యాము మలబద్ధమును పోగొట్టును. 1-కి తెల 10 పి. ఆర్. పి. శి. పి. అందుకంటే, ఆయుర్వేదసమాజం.

(2878) వై.దేవీ, నల్లూరు జిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

మణిఆయిల్

ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిలైలము (వైద్యకాండం ఉపయోగము)

దేహమునకు చురుగుదలనును పుట్టింపి బలహీనులను భాగములను బలముచేయును. దేహము, బలము, కాలు, కండ్లు, పిటికె గలుగు మంటల కేసులను తీసి మెదడును చల్ల చేయును. న్యూరేజీముగాని దుర్బాగునమును శ్రావ్యులు ఈ మానె దున్నుటచే కరగును. నెత్తికి చురుకుటచే మెదడుకల రాక యందుటయే గాక మృత్యుకు నిశ్చయము కలిగించును.

వైద్యకాశ్రమ మణిఆయిల్ గోవిందజీ, ఆరంభవిగ్రహ బౌద్ధభావము, 267, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు

నమ్మకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును, ఇతర వస్తువులును

బాపిను యిచ్చిన భుక్తికొని నైకము ఇవ్వవచ్చును.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైవాజుబారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, భూమిలోడను సరియైన భర అట్ల తయారుచేసి విక్రయించుట వలనమును. తయారు చేసినవాటిని అతిక్రియముగా అర్హతమైన తయారు చేసి ఇవ్వవచ్చును. ఒకసారి అర్హతమైన నగలు తయారు చేసినప్పుడు తమకు యా గమ్యము తెలిసికొనచ్చును.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగోగమునకు కురారము.

పథ్యములేదు. పిచికారితో పులేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగోగమును మూడు భూటలలో మాన్యును. స్త్రీలకును మలయచందనము కూడ ఇది రాశోపదము.

డబ్బి 1-కి తెల 2-4-0.

2 విశేషవటి (మూత కొక విశేషమగును) సీసా 0-8-0
8 అమృతగుడికలు (100 తాంబూల మూత్రము) 0-4-0
4 నాగరఖండము (అతి రికి లేవ్యాము) డబ్బా 2-0-0
5 బదలనుల వటి (కడుపునొప్పికి, కడుపుబ్బరమునకు) 0-8-0

పంచాంగము వెల 1 కి 2 అణాలు.

దుర్మతి సంవత్సర పంచాంగము. శ్రీపాదవారిడి అనేక భర్తృకాశ్రమ విషయములు కలవు. 4-కి రమ్మక పంపము.

గంధర్వభార్యసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

తామర తైలము

దశ్యా 1-3 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.
తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు
రాజరాజీగల బొమ్మను చూచికోనుటమంచిది.

ఒక్క చూ తామరతైలము దశ్యాన అద అబాలకు
కొని వాడుగయిదు సార్లు రావలెదల మి తామర
నిర్మాణమును నయమునానియెదల మి అద అబాల
తీగి తీసుకొనవచ్చును.
మృతాంజనేయ దేవీ - బొంబాయి, మద్రాసు.

అమెరికా జాబు.

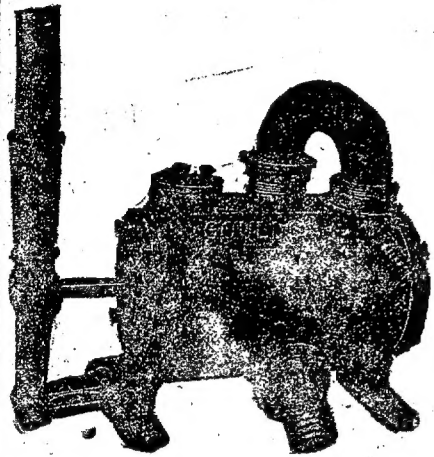
అక్టోబరు 28, 1920.

ఇంగ్లాండు జేకమాలోని గజలనమ్మకట్టుల వింతలు
ఇచ్చుటికి ఎగత్రాకినవి. నేలబొద్దుగలవివారము 1, 000, 000
మంది తమకృత్రి తాత్కాలికముగ వసించిరి. వీరి కట్టు
దల ఇతరవ్యక్తుల వనివాడదగ్గ (సోత్సాహము గలిగించింది.
అందుచే ఇంగ్లాండు వ్యక్తులను, వర్తకమునకు కొంత
అటంకము గలిగెను. గత కొలదిసంవత్సరములనుండి
జేకమా ల యభివృద్ధి కై చరిగిన పోరాట
ములవలననే, ఈకర్మాణమునూడ నీనమ్మకట్టు త్వేనముతో
గూడియుండినది. ఈ నమ్మకట్టు కడపట నేరొ
దిగముగ కలివ్వుకరమైనను, గజలను ప్రభుత్వవరణ క్రిందకు
తీసికొనిరావలె నని వనివారు సుబయలు పలుకుచున్నారు.
నమ్మకట్టు మూడవదినమున ప్రకటించబడిన వార్తలను వైటు
హౌసు మంజరము నొద్ద వనివారు ఎట్టబందాన తీసికొని పోవు
చుండ పోలినువారిని యెద్దగించిరియో, అటుపిమ్మట కొంత
పరయిక కలిగించినయొ తెలిసినది. ఈపరయికయందు నుమారు
దెబ్బపడ్డయెనుండి పనివారికి గాయములు తగిలెను. మంత్రిత్వ
ము వారు ప్రతిక్రియ లాలోపింక మొదలిడిరి.
ఇది యిట్లుండ రైల్వే సంఘము వారు,
గజలవనివాడదగ్గ నువోయిగవారి యందలినురుపున కలిగిరి.
ప్రభావమంత్ర లాయకువారి గారు నూచించిన రాజీనామా
నియమములకు వనివారు సమ్మతించిరి నేటి వార్తాపత్రికలు
తెలుపుచున్నవి. వనివారికి రెండుపిల్లలు యభివృద్ధి మావ
బడినది. అందులకు ప్రత్యమ్మ యముగ వనివారు క్రద్ధహింపి
వనివోయవలయును. నమ్మకట్టు పోలింకరినవలలతో గూడ
నిట్టి నియమములే ప్రకటించబడినవి. వని వాండ్ర కొర్కల
కంటె యానూచన లెంతయో తెలుపబడినది దువారకు
చున్నది. వనివారు గజల నమ్మకట్టి ప్రభుత్వముల సాధనము
తేయవలెనని మొదటినుండియు కోరుచుండిరి వనివాంకొరిక
తెక్కడ? ఈనూచనతెక్కడ? ఈవిషయము, ఈసంవత్స
రము నెత్తరచు 28-వ దినమున వారి వాసులు దల ప్రాగ్గర
నమ్మకట్టికింది. వనివారి సమాజేకమన అరిదు పట్టు గదా
“గజలన్నియు జేకమా ల సాధనమునకు వచ్చుకాలము రాక
తప్పదు. అప్పుడు ఈగజల యజమానులు రెయ్యిగ్గక తప్పదు.
త్వకలోన, మనకు నమ్మకట్టులు తప్పని నేయిగు
వని వాడు తోచుచున్నది. బ్రహ్మకొర్కలను అలకించుటకు
కుకడవని ప్రభుత్వమువారి మార్గముగ కలుగుచున్నాడు.
ఈకనుగ్గున వ్యాయముగ కలివ్వుకరమనియెనున్నది. ప్రభు
త్వమువారి బ్రహ్మకొర్కలను నెలవర్చకలెను. లేదా, మన
కొర్కలను వ్యాయగమ్యతముగ తేగన సమాచితవలెను. ఈ
రెండు దార్శములను త్విడికరించిరి కొలదివారముల లోపు
గ నే, నేలబొద్దుకర్తలను నిలుపుటకు తప్పక వచ్చునని
వాడు తోచినది. మన భర్తమును నిర్వహించుకొనుటకు నుండు
బలము నంతకు వినియోగింపనిచో, మన మవవార మొనర్చిన
వారమగుదుము.

అయిర్లాండు.

అయిర్లాండులోని వార్తామొదల తెలిసిన మాట
స్వీటిగారి మరణమునకు, అమెరికాలో అయిర్లాండుకుదగ్గ
మరల ప్రజలవృద్ధిని యోగింకగలిగెను. మాటస్వీటిగారి మర
ణవార్త యచ్చట తెలియగనే, క్రైస్తవము అమెరికాలోను
గ్న, అయిర్లాండులోనూవ్యాఖ్యాత్యములను ఎమెడవలెరాగా
రు, అయిర్లాండు నకుకర్మయందు అమెరికనులు ఎట్లెదు అనక్తి
గైకొనుట వ్యాయవని వ్రాసిరి. అవ్యాసమునందు జీతలేరా
గాక వ్రాసివారు.
“అవ్యాసమునందు అనేకసంవత్సరములనుండి నిమ
గ్నులైన బ్రిటిషువారు జరింక మోటుతనము నువయోగించుచు
న్నాడు. ప్రపంచములోకెల్ల బ్రిటిషువారికొకరే కళులు యువ
యోగించి భర్తమును ప్రూరుముగ నుగ గ్రోవ్వుచు
న్నాడు. తెల్లని దినములు అవోరగిదాడు లేక చనిపోవుట
యొ, రాత్రికాలముందు నిద్రపోవుచుండ యానలకీర్త్యుని తు
పాకి వారనేయవడుకుంయొ, నిశ్చయము గలి ప్రజలు హింసిం
కుడుకుయు మిరి యెవరి యావరణక్రింద బడుకును; తెలుకటి
వార్తా మొదల వడకమొద కించినింపియుండ, అరిని-ఈ
కు కీర్తి కాల్పిలేసిగవాలి
ప్రజులగునాడు కొందరు తెలుగే మాటస్వీటిగారి
నికంతువునకు సానుబాధి తెలుపుచు కంకెవార్తల సంపిడి

చాలినంత వానలు లేకుండుటచే, నీటిను మిక్కిలి మిలిముగా వ్యయము చేయుటను.
అభ్యస మొనర్చుచు వృథావ్యయము లేకుండునట్లు చేయవలెను.
మా రెండుఅంగుళముల పోర్టబిల్ హాన్ డు-పంపింగు ఇక్విప్ మెంటును
వాడుటవలన యీ ప్రకారము మీరు తప్పక చేయగలరు.
గృహములకు, వసువులకు, పొలములకు, తోటలకు, కొద్ది వ్యవసాయము, మొదలగు
చాటికి నీరును సరఫరా చేయుటకు ఇది తగినది. కలుపు తీయనపుడు పొలములకు నీరు కట్టుటకు,
పుష్ప ఫలవృక్షములకు, మంటలు మొదలగువాటిని ఆర్పుటకు ఇది చాల ఉపయోగించును.
సంపుట 2 అంగుళముల సెక్షన్, డిస్చార్జియ గలది. పిత్తలి
వ్యాసీట్లోన, కాట గేర్ ఆరేంజిమెంటుతోన అమర్చబడియున్నది.
ఒక గంటకు 2,000 గాలను తరిమాణము జలమును పీయవచు సెక్షన్
(పీజు) 25 అడుగులు; ఫోర్స్ (బలము) 50 అడుగులు అంతర్జన్య నే
విక్రీ లి కట్టియెనది. నిర్మాణము నుభయైనది. వాడుటకు సులభముగా
యొందును. ఇక్విప్ మెంటు (ఉపకరణములు) కూడ చేరి యున్నది.
20 అడుగుల 2" స్పిర్ట్ కమ్మి రబ్బరు సెక్షను హోను, సెక్షను
స్పైయిసరి, హోను అటాచ్ మెంటు. హోను క్లాంపు; 25 అడుగు
1" కనోన్ డిస్చార్జి హోను, 1" వాజర్ స్పైడ్రతో సహా
మొదలగు చాటితో పూర్తయిన సంపు.
పూర్తి ధర యు 295
కొన్ని ఇక్విప్ మెంటు మాత్రమే మా వద్ద స్టాకులో నున్నది.
హోను వైరింగు, రెండికిక పంపునందు ఏర్పాటు గలదు.
సంపు వెల మాత్రము రూ 1.0,
వర్ష మెంటు, రైల్వేలు, మునిసిపాలిటీలు, సంస్థానములు మొదలగువాటిచే పోషించబడుచున్నది.
ఉత్తర ప్రద్యత్తములు ఇంగ్లీషున బయటవలెను త తులమే అర్జును ఈ క్రింది విలాసమునకు వంపుడు.
లిమాయి బ్రదర్సు, 71 అపోల్లో వీధి, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.
(తక్కువ మార్పులులోయందు వాటి కన్నటికంటెన చాకయైనది. మంచి వాసనగలది.
(దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్యాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్య
తాట్రయను మెహారు ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాంజావకమును కమిటీదార్లు ఇచ్చి
యున్నాడు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టకాయల మానెతోను
పరిమళమైన పువ్వుముల నుండియు తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని లెగల జనులకును తగి
నది. తలవెండుక లూడిపోవుటను నివీ పి వెండుకలు మృదువుగాను నల్లగాను పెరుగునట్లు
చేయును. ఇకన్నియు గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుదనందుండు తలనూనె అన్నిటి
కంటెను మిక్కిలి చవుకయైనది. మతీయు వీదలకు భాగ్యవంతులకు తగినది.
కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెడుపు చేయునట్టి కైట్ ఆయిల్
కలిపినదిని దుజావుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవాముగా నియ్యబడును. ఒకసారి తెప్పించి
చూచిన మీకే తెలియును. ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు కలపి 1 బుడ్డి వెల రూ. 0-15-0.
మాఖ్యకమనింపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డినీటిలోను బహుమతి టిక్కెట్లుండును.
The Keshav Perfumery Works,
Proprietors:—Dwarkanadas Jagamohandas & Co.,
Sole Agents:—Muljibhoy Harishchandrarao & Co.,
147, Abdul Rahiman Street, Bombay. No. 3.
Sub-Agents For Madras Presidency & the Island of Ceylon
The Indo-British Trading Corporation No. 65 Appello Street, Fort, Bombay.

కొత్త గావచ్చినవి.
కాశీరము శాలువలు : సాగనుగా ఉన్ని చే బుట్టలు వేయబడిది. రంగులు గలది.
ధరలు 1-కి యు 12 లు అంతకుపైన
వియల్లాఫ్లానల్సు : గీతలు, తెలుపు, కాకి, మొదలగు రకములుగలపు గజము 1-కి రు 3 లు.
ఉన్ని కంబల్లు బనాతులు : వేలువేలుపై జాలు, అనేకమాదిరిలు 1-కి ధర రు10 లు
అంతకుపైన.
ఉన్ని మఫ్లర్లు : 1-కి ధర యు 2 లు అంతకు పైన.
చల్లారాం గైయాకచందుగారు
వాణ్యమునకును, ధరలకును 30 సం॥ లకు వైగానే ప్రఖ్యాతిగడించినది.
నెం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జూర్జిటాను, మదరాసు.

Over 3265 in Last Month Sales

A MARVELLOUS,

A MIRACULOUS,

& A LUDICORIOUS.

"CINEMATOGRAF"

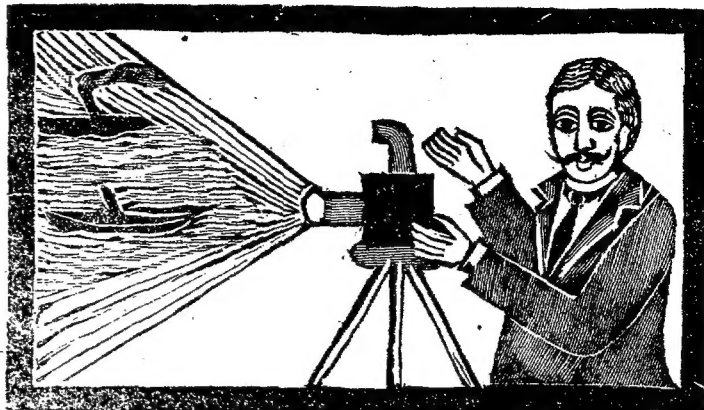
A BEAUTIFUL PLAY!

(OR HAND FILM BIOSCOPE.)

It is a wonderful cinematograph newly invented by an eminent inventor, it contains many graphic coloured pictures such as as Engine and Motor Runnings, Magic players, Circus Actors, Steamer and Aeroplane battles etc. It begins to play just like in Bioscope. You can easily operate it yourself without any help of light, at any time during day or night. You can spend the time in this performance pleasantly with your friends.

Price with films & Direction (full set)

Rs. 2 per Box.

A matter of Joke and Fun

శ్మరపడుడు !

నూతనముగా కనిపెట్టబడినది!!

మంచిలాభమా సంపాదించవచ్చు !!!

గత నెలలో 3265 విక్రయమే యున్నది.

“సినిమటోగ్రాఫ్”

(లేక బయోస్కోపు యంత్రము)

ఈ డిజిటల్ కంపై (S. K.) కంపై వారివలన, నూతనముగా నీయలో కనిపెట్టబడినది. ఇందులో నుండు ఫిలం అనే చటతులను వేసిచూపిన యెదురు, బయోస్కోపులో అడుగువలె, ఆ కాళిమానముల నుండి బొంబుల వేయుట, నవద్రుమాలో నాక యుద్ధము, రైలు మోటార్ వనగతులు, మ్యూజిక్ ఆఫ్ బాలివిద్వజుల వేడుట, మృగములు సర్పముల అడుగు, లేజిన్ డ్యాంసింగ్, నిట్టపు వందెములు మొదలైన వివిధముల చురుకధరంగుల (Coloured) లో కూడి, చూచువారలకు ఒకట ఆకర్షణముగా కనబడును. దీనిని అందరున్న ఏలాటి కచ్చతకేక, రాతిమందు గాని, వగటిమందు గాని, దీపముయొక్క సహాయము లేకనే బహుశుభముగా వేడుకలను చూపించవచ్చును. ఇరవయ్యవలనువయ, స్నేహితులకు ఈ వివేదములను చూపించి సంతోషముగా కాలము గడవవచ్చును. ఈ వెల్లె ఒకటి పున్న యెడల, జాత్ర, కంఠా, పండుగదినములు జరుగు స్థలములలో వచ్చియుండు, జనులకు వైకవరచిన వేడుకలను చూపించి, బహుశుభముగా దీనికి యిచ్చిన వెలను ఒక గడియ సేపులా సంపాదించవచ్చును. ఇది నూతనముగా వచ్చి యుండుటచేతక, ఇండియాలో ప్రసిద్ధి అవుతున్నది. ధర తగ్గించబడినది. దీనిని ఉత్తయోగించు విధము బాజులో కూడ పంపబడును. ధర ఫిలం చటతులలో వేరి వివిధముల గాన్ బాజు, నెలలు 1-కి రూ. 2-0-0

Apply Sharp to :-

The General Mail Order Co.

Post Box No. 232, MADRAS.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ,

పోస్టు బాక్సు 232, మధరాసు.

అయిదు పాదములను నడిచి కలలు అనేకములు జరిగినవి. ఈ
యాంబోళనకు దోడు కాల్పవృత్తముగాను అయిదు నడు
స్సు విడుదలై కొంత యోగ్యునితోను జనిలేసిరి. ఇతన్నియ
గాక ఇన్స్టిట్యూట్ కలలా గూడ అయిదు నడుస్సులు జరిగి
విడుదలై కలలరహస్య ప్రారంభమెనది.

४५३.

రుద్రాక్షాని కిచ్చివత్త (కర్పూరమును అమెరికావారు
 వర్షించు విషయమై ప్రజలు కడిపాకలో గలవనండి చెప్ప
 కొనుచున్నాడు. ఇంతలో లండనునుండి ఒక వార్త వచ్చెను.
 దానివలన కర్పూరము మరింత ముందుకు వచ్చుటకు వీలక
 తగినది. కర్పూరము స్టేటులలోని ధనస్వాములు కొందఱు వైద్య
 యాలోని 600,000 చదరపుమైళ్ల భూమిని గుర్తవ వచ్చు
 కొనిరిని లండనునుండి వార్త వచ్చెను. అసలు కర్పూరమునకు
 వీర్వకవారిలో బోకరగు దల్లియు వీ. పెండవతిపుగాడు తాను
 (వెనెడెంటువదలికి యల్పించుచున్న సెనేటరు వర్షించుట
 ఏలంటుగ నుండిననియు సోవిటు (కర్పూరమును వర్షించు
 టకు నూచనము చేసినట్లును తెలిపి యుండెను. పెండ
 వతిపుగాడి పుగలప్పుడు నిజమైనది కానని వర్షించును స్టేటు
 డిపార్టుమెంటువారును తెలిపిరి. కాని భూమి గుర్తవ వచ్చు
 కొను విషయమై యేమి చెప్పలేదు. రుద్రాక్షాని వాయువును
 చేయు సౌకర్యములకు ముందు ఆజీవములో నేర్పడు (కర్ప
 ర్యములు కాకర్పము కావాల వనిమాత్రము ప్రజలను తిరిగి
 వాచ్చురింకిరి. అమెరికావారికి భూమిగుర్త విషయమై
 చేసిన యేర్పాటులు చెక్కుచెదరకుండ సోవిటు (కర్పూర్యము
 వారు చేయక జూనరిని ధనస్వాములు తెలిపిరి. అగుత్ర 60
 యేండ్లకు ఏర్పాటు చేసికొనిరి. వారు బోర్డుమాన, చేకు
 మున్నగు పరిశ్రమలకు కృద్ధి చేసికొని లాభము తీసికొనవచ్చును.
 పెండవతిపుగాడిలో 25 వర్తకులు చేరిరి.
 న్యూయార్కులో రుద్రాక్ష సోవిటులు వార్త
 ప్రచారకనంధునువారు దీనిమాత్ర జాభ్యాసముచేయును అమెరి
 కావారికి తగినలాభ ముండునట్లును, ఆజీవములలోని వని
 కాండ్రహక్కులకు భంగము కాకుండను అగ్రిమెంటులో
 నేర్పాటుకలవని తెలిపెను. ఇట్టి సౌకర్యములు కొరవడ
 రుద్రాక్షకర్పూర్యమును వర్షించవలయును. వారుసోవిటుకానన
 ములను కిరసా కపిందవకయయును. కాంకరమును యేర్పాటు

అనుచు పోయెను. ప్రభుత్వము వారు కృతజ్ఞులగుచున్నామని
సోపాన ప్రభుత్వముతో వర్తకము చేసికొన యేర్పాటును ప్రభుత్వమున వర్షించుటకును మొదటియెట్లు యొనగొనును.
వారట్లు ప్రభుత్వమును వర్షించుటకు
కలన వారికి లాభపాయకముగ నుండును. ఈయెట్ల ప్రభుత్వము
వారు తమ ఆర్థికస్థితిని, సాంఘికజీవము న్నుబలపరచుకొను
టకు వీలిచ్చును.

బర్మనులో మూడవవెంటిరు శ్రీ నేమనానధి బరిగను.
 తీసిని సోతిటు రుమ్మకారు బరిసిరి. ఇందునునునును. కచ్చి
 నకా రులను గురించికూడ యోచన కలిగను. సభ కార్యము
 దేశము బర్మను సోమవిప్రులను బొల్లితిక్కుల బ్రాబులముండింద
 తెచ్చుట. ఇండిపెండెంటు సోమవిప్రులు బారిలో చేరుకుట
 నిశ్చయించుకొనిరి. ఇందుకలన యూరపు అమెరికాలలోని
 వినుభాల్లిరాయలలో కనలికపుట్టెను బర్మను తోద్వాటుకలన
 బొల్లి వి త్కు ఉద్యమము పెచ్చు పెరుగునని
 బర్మనులో హేమనట్టణముందు బసోసిఫ్ గారు చెప్పిరి.
 ఏషియా అమెరికాలలో బొల్లి విత్తులు త్కుటుల తన్నురుగని
 కూడ కారు తెలిసియుండిరి. ఏషియాలోని వాకులకు విముక్తి
 కలిగించి వారు ధనస్యానులలో పెనుగులాడుకుట్ట రయాకు
 చేయకల మనసికూడ యుగవ్యాధనకుడు తెలిసియుండిరి. అం
 ద్రుకలలోకూడ యొక్క క మాన్యుకలగుచున్నవని కూడ
 అతడు తెలిపెను.

అమెరికా దేశము.

అమెరికాలో (పెసిఫిక్) ఎన్నికలు దగ్గరకు వచ్చుచుండగా విజ్ఞానగారు డెమోక్రాటిక్ పక్షములోని వోటకలను నిజమైన ప్రకటించిరి. వీరు వాదించుచుండే వోట్లనుకలసిందని అందులో కలదు. వదలనిబంధనలను లోకములో కాంటినియంట్ అని స్వీకరించునను భంగముకలుగజేసేదని వారు వ్యాఖ్యానించుచు నే సీరిలో కమ్యూనిస్టుల తిరుగుబాటును కలుగించవలయునని ముహూర్తము వేట్టుకొని మరికొందరిని వారు ముఖ్యముగకొరికిరి. అమెరికా ప్రజలకు తరచుగలయునది : గవేం-మెంట్, లోకసామ్రాజ్య భావమునకు వాములై యుండెదనో నిర్ణయించుకోవలసియుండునని వారు తెలిపిరి.

వానిమీద దేమోక్తము పక్షమువారు వ్యాఖ్యానములు
 ప్రారంభించి సంకల్పభావము కన్యకరంబిది. కాన్యకావి
 అధ్యక్షతదనిరాకపోయె యెడల ఎవగు వైన దేమోక్తము
 పక్షమునకువిజయము కలిగించేట్లు విల్పన గార యుద్దేశిం
 వారని కొందరు అర్థముచేసిరి. కాన్యకానికి విల్పనగానికని
 అభిప్రాయ భేదము కనిపించుచున్నది. కాన్యకా రిటీషల మాట
 లాడుచు సంధిపక్షము మార్పుపరయునని తోచిరి. విల్పన
 గారు మాన్యులు కొరకులేదు. (పెన్డెంటుగారు ఇన్ని రం
 బాలు వడివను కాన్యకానికి రొక్కవంటియు రాని దేమో
 క్తాటికు పక్షపు వాంఛకు లనుకొనుచున్నార. అంచములిచ్చి
 పెనేటు పదవిని సంపాదించ కలయునని కొందరు ప్రయత్ని
 చుచున్నారు. ఇది గొప్పవిశేషము. హర్షిగుగారికి కొటి
 కపాంతులకు వైగా అప్రపది రికల్లిగను శేషవల్ గమ్మిటివారు
 అంచవారేసిరి. ఇంకసొమ్ము అనునని వారు మొదటకలవలచలేదు.
 అందు చేత పక్షము వారికి ఖర్చు అధికము
 కాగలదు. ధమ్మరాదను భయములేదు. కంపెనీలు మా
 న్నుగు వానికి విజ్ఞాపకములు కంపించిరి. వారు సొమ్మిచ్చెదరు.
 ఒక విజ్ఞప్తిలో నటులున్నది:— రికల్లిగను పక్షమునకు విజ
 యము కలుగుతే ఎంతలాభమో మిదు! గమనించి మీరు ఇది
 కరకు ఇచ్చెదమన్న సొమ్ము ఇచ్చి పెండ్లంపి.

రివల్విరిక్కు వత్తుచువారు ఏమి చెప్పాలో అడకప్పే
కాదు. వై! మాచేసారేమి అంతా వారినమిటిలో నిశ్వాస
మాన్యురారేమి నిశ్వాసమా లేనివారేమి అనిగే పోరాటముకల
కనిపించుగాని నిజమన కిదికాదు. ఇది ఉభయములలోను గల
ధనస్యామలక అనిగే పోరాటముగాని లేదు కాదు.

గానుగపిండి కావలయును.

ఎనుమటికి గాను అన్ని దినముల గానగ పండి విశేష
మాగా కాకునీకందున మిగిల్చ నుండే యే గానగ పండి ప్రక
లాభకరమగు వెంట అమ్మి ఇచ్చెదము. సాంపిల్తో ముద్ర
(చాండి. ఇండియా కమ్యూర్నల్ కంపెనీ,
రెంటి విలాసము: నెం 28, ఫస్టు లైన్, బీచ్,
ఇండి కాం. (2548) మదరాసు.

రైల్వే బోర్డు సమావేశము

ముఖ్యములగు ప్రశ్నలు

డికేంబరు నెల 10 వ తేదీకి యీ సంఘమువారు కల

ప్రశ్న: ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయములను పరిపాలనము

2. ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనావిధానములలో ముఖ్యమైన

3. కంపెనీలవారు పరిపాలనమును జరుపుటకు మీ

4. ప్రస్తుతము పరిపాలనావిధానము వలన కంపెనీల

5. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును దున్ను కంపెనీల పరిపాలనము

6. కంపెనీలు యండియాలోనే యుండవలసినదైర్య

7. ఇండియాలోని దైర్యములను పరిపాలనముగా

8. ఈ ప్రభుత్వమునకు దైర్యములను నియమించు

9. ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమును దున్ను కంపెనీల దైర్యమును

రెండవ భాగము

దొరతనమువారి పరిశీలనము.

10. ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వరైల్వే భాగ పరిశీలనము నది

11. ఈ పరిశీలన ముగియవలసినదని యాజమాన్యము

12. ప్రభుత్వ మిబ్బోధనము కలిగియున్న అధికారమును

13. ప్రభుత్వమునకు వ్యాపారమునకు సంబంధించిన

14. బోర్డువారి నిర్ణయమున అధికారముల నన్నిటిని

15. ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన యితర రాజకీయములను

16. ఇతరులు యండియా దొరతనము రైల్వే బోర్డునకు

మూడవ భాగము

రైల్వేల ఆర్థిక నిధి.

17. రైల్వే వ్యయములకు భనము నుబోధించునట్లుగా

18. రైల్వేలకు గాను ప్రభుత్వమునకు భనములో చాల

భనము చాలదని మీకు తోచినచో వెల్లుబడి నిమిత్త

20. వెల్లుబడికి కావలసిన భనము యండియాలోని

21. రైల్వే వ్యయములకు యండియాలో బడులు వున్న

22. వెల్లుబడికి విధులును సంబంధించుట కిరర మార్గ

(1) అర్జీనరీ (ప్రభుత్వమువారు) (2) మనీజరు సంఘము

22. ఇరర భనార్జీనరీ సాధనములను చూడక తగినచో

24. ఈ పద్ధతులలో చేసినవలసినదని యండియాలో

25. ఈ రీతిగా రైల్వేలకు ప్రభుత్వముగా బడులు

26. రైల్వేలకు యెంతయును దొరతనమువారి వెల్లు

27. ప్రభుత్వము వారి యనుమతములలో ప్రభుత్వము

28. రైల్వే వ్యయములకు ప్రభుత్వమువారు భనము

29. దొరతనము వారి విధుల భనములపట్టి యంగ్లాం

నాల్గవ భాగము.

రైల్వే - రైల్వేల పరిమార్చుము

30. రైల్వేలను గురించి దొరతనమువారి పరిశీలనము నదిగా

31. ఈ సందర్భమున రైల్వేలకు సంబంధించిన అధికారము

32. ప్రభుత్వము రైల్వేలకు సంబంధించిన విషయములను

రెండవ భాగము

సామాన్య విషయములు

34. ఆయా యిరర కాలములలో నిర్ణయించు సామాన్య

35. ఇరర సామాన్యములను గూడ వెల్లుబడు.

కొద్దితలో భాగసనభా సావనము.

కొద్దిత రాజువారి ప్రకటన.

కా మద్దతుర్తి మహాశ్వక సంవత్సరమున కా రాష్ట్ర

ఈ సంవత్సరమున "కొద్దిత రాజువారి" ఇందు ఎన్ని

వివాదములకు అధికారము వ్యాపారమునకు సంబంధించిన

చట్టములు నిబంధనలు గావించుటకును, సాంకేతిక

వివాదములకు ఈ క్రింది నియమములకు సంబంధించిన

రాజువారి సావనభా సావనములను చట్టములను చేయుటకు

రాజువారి శ్రీరామవర్మ బి. సి. వి. జి.

2 డిసెంబరు 1920

నెల్లూరు పిక్చివల్ డిస్ట్రిక్టు

మునసఫ్ కోర్టులో.

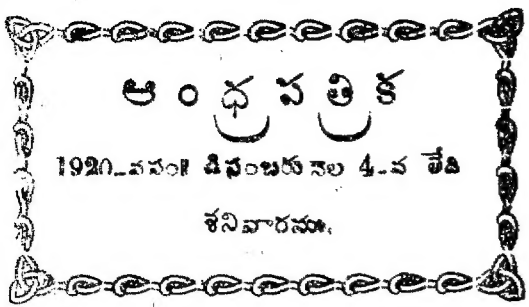
సామాన్యము 1920 నెం. 805 కు.

కాది:—అవల వెంచుల కెట్టి

ప్రతివాది:—పున్నాది బసవయ్య.

యా నిబంధన వారి ప్రతివాదినిగా రాజువారి

వం. వెంకటేశ్వరయ్య.

టెలిగ్రాఫ్ సంఘపు నివేదనము

టెలిగ్రాఫ్ శాఖోద్యోగుల ఇబ్బందుల గూర్చి విచారించుట కొక సంఘ మేర్పరుకలకి యుండదు. ఆ సంఘమునకు హెజర్ టైరుగారు ఆధ్యక్షులు. పేటక, సభర్ ల్యాండు, ఆజట్, బార్టన్, యె. ఆర్. రావుగారు సభ్యులు. జే. యె. ముఖర్జీగారు కార్యదర్శిగ వుండెను. వీరు తయారు చేసిన నివేదికపు ప్రతియొకటి మాకు జేరినది. పోస్టుల సంఘమువారి నివేదనముకన్న ఇది మిగుల తేటగనున్నది. టెలిగ్రాఫ్ సంఘమువారి సూచనలు గూడ, పోస్టుల సంఘమువారి సూచనలకన్న ఉచిత భూయిష్టముగనున్నవి. టెలిగ్రాఫ్ శాఖోద్యోగులలో ఆంగ్లో హైందవులు అధిక సంఖ్యాకులు. విచారణ సంఘములో, ఆంగ్లో హైందవులును, యూరపియులును అధికముగ గలరు. అట్టితరీ, సూచనలు దారిభూయిష్టముగ నుండుటలో నాశ్చర్యములేదు. స్వల్పవేతనము బొందెడి నాకరులకు వేతనము హెచ్చించుటయనన, అశ్శంతరము తెన్నియో యుండును. పోస్టుల సంఘమువారియనన పెద్ద జీతములుగల వారి జీతమును పెంచిరి. పోస్టు బంట్లోతుల జీతములగూర్చియే, వారు సంకుచితముగ ప్రవర్తించిరి. సివిల్ సర్వీసు మొదలగు యున్నలోద్యోగులకు ననుభవించెడి వారికి, జీతములను పెంచుటలో వెనుకబడిన దాడులకును పిందదు. పెన్షనరుల ఛృతిగూడ హెచ్చించబడినది. కాని, స్వల్పోద్యోగుల విషయమై వేతన సంఘమువారు గావించిన సిఫార్సులయినను అవి లులో బెట్టబడలేదు. ఇందుకు ధనము చాలక బోవుటచే, ఉద్యోగుల సంఖ్యను ముందుగ దగ్గించి, అపిన్నుల మిగిలిన వారికి జీతములు హెచ్చుతేయుటకు తలపెట్టబడినది. కలెక్టరు ఆఫీసులలో సిబ్బందిని తగ్గించుటకై మార్గములను సూచించుటకు టాటాగారు నియమించబడి యుండిరి. వారి సూచనల ననుసరించి, చెన్నరాజధానియందలి కలెక్టరు ఆఫీసులలో ఆరుదర్శు, బంట్లోతుల కలసి 145 మంది స్థానములను రద్దుకేయుటకు, ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినటుల ఒప్పిసిటి ఆఫీసరువారు దెలుపుచున్నారు. వీ చుక్క మీద ప్రత్యక్షమైన నిదియేగద!

టెలిగ్రాఫ్ సంఘ నివేదనము 16 పేజీలలో నిమిదియన్నది. అందలి సిఫార్సులను సంగ్రహముగ దెలిపెదము. టెలిగ్రాఫ్ శాఖలోని జనరలు సర్వీసునకు, లోకలు సర్వీసునకు, స్త్రీలకు, గుమాస్తాలకు, డెలివరీ సిబ్బందికి, వేతనములను అల్లవెన్నులను ఏ రేటున ఇయ్యవలయునని, ఈ సంఘమువారు ముందుగ నాలోచించిరి. జనరలు సర్వీసువారి జీతములు ఏదాకిందనే హెచ్చుతేయుటచే యుండుటచే, కొందరి వేతనాభివృద్ధియే సూచించబడెను. కనీసపు వేతనము 80 రూపాయలలో నారంభమగును. గరిష్ఠ వేతనము 250 రూపాయలగును. ఇదివరకు జీతపు స్కేలు 75 రూపాయల మొదలుకొని 200 రూపాయల వరకుండెడిది. ఇక, లోకలు సర్వీసు అనునది నిజముగ స్థానికముగాను. విచారణ సంఘమువారు,

లోకలు సర్వీసు అనునది సార్వజనికముటకు బూనిరి. టెలిగ్రాఫ్ సర్వీసునంతను రెండుభాగములుగ విభజించ వలయునని వీరు కోరుచున్నారు. జనరలు, సర్వీసు, స్టేషను సర్వీసు అను పేర్లతో వివిధ వ్యవహరింపబడును. రెండవ సర్వీసులోనికి జనరలు, స్కేలు సర్వీసులలో కొందరును, స్త్రీలను, చేర్చవలయునని సంఘమువారి యాదేశము. ఈ రీతిగ జేసి, కొంతకాలమునకు విన్నుట స్కేలు సర్వీసును రద్దుకేయుటయే వీర యాదేశము. స్టేషను స్కేలులో నుండెడివారు, ఒక్కచోటనే వుండెదరు. వీరికి ఇతర ప్రజేశములలోనికి ప్రాన్యపురు యుండవు. వీరిలో కల కలెక్టర్, రంగూను, బొంబాయి, మద్రాసు కట్టణములలో వుండెడివారికి, ఇతర ప్రజేశముల వారి కన్న నెక్కుడు వేతనములు సూచించబడినవి. మొదటివారికి 70 మొదలుకొని 160 వరకును, రెండవవారికి 60 మొదలుకొని 150 వరకును, వేతనములుండును. స్టేషను స్కేలు, అనగ లోకలు సర్వీసువారిలో, స్త్రీలకును, పురుషులకును సమాన వేతనము యుండవలయునని, విచారణ సంఘమువారు సూచించిరి. స్టేషను స్కేలును ముందుగ కలెక్టర్, బొంబాయి, రంగూను, మద్రాసు, ఆగ్రా లాహోరు నగరములందు నెలకొల్ప వలయునని సూచించబడినది. 700 మంది యుద్యోగు లిందు కొరకు గావలయును.

ప్రాన్యపురులను తరుచుగ గావించుటచే, టెలిగ్రాఫ్ శాఖోద్యోగులకు మిగుల కష్టముగలుగుచున్నదని, విచారణ సంఘమువారి యాదేశము. తగినంతమంది యుద్యోగులను నియమించుచో, తరుచు ప్రాన్యపురుల కవసరము తప్పిపోవునని వీరు సూచించుచున్నారు. 3678 మందికి తక్కువ గాకుండ, సిగ్నల్లను నియమించవలెనని వీర యాదేశము. టెలిగ్రాఫ్ మాస్టర్ ప్రస్తుత వేతనము 180 మొదలు 200 వరకున్నది. దానిని 200 మొదలు 250 వరకు పెంచుమని, వీరు కోరుచున్నారు. ఇక లోకలు స్కేలుకు, కలెక్టర్, బొంబాయి, మద్రాసు, రంగూను కట్టణములకు 200 మొదలు 250 వరకు జీతముండవలెనని వీర యాదేశము. డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ గ్రేడు, 1908 సంవత్సరమునందు క్రొత్తగ నెలకొల్పబడెను. వీరిలో రెండుతరగతులు కలవు. మొదటి తరగతివారికి 400 మొదలు 500 వరకును, రెండవ తరగతివారికి 300 మొదలు 400 వరకును జీతము గలదు. మొదటి తరగతివారి జీతమును 500 మొదలు 600 వరకును, రెండవతరగతి వారి జీతమును 350 మొదలు 450 వరకును పెంచవలయునని, ఉద్యోగులదగ్గర, విచారణ సంఘమువారు తమ కెట్టి యాదేశము లేదనిరి! టెలిగ్రాఫ్ యుద్యోగులకు ప్రయోజనము వీలుగలుగునటులు ఇంకను 55 టెలిగ్రాఫ్ మాస్టరుల సభికముగ నియమించవలయునని, వీరు సూచించిరి. డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్లకు ఇంకను 11 గురు నెక్కుడుగ నియమించ వలయునని వీరు కోరుచున్నారు. సంఖ్య నంతయైనను వృద్ధి కేయవచ్చును. వీరి సొమ్మ విభిన్నముగ? సిగ్నల్ ఆఫీసులలో, నాల్గు రకముల గుమాస్తాలగురు. కడపటి తరగతిలో మున్నీలు కేరుదురు. మొదటి తరగతి వారి జీతము 220 మొదలు 270 వరకును, రెండవ తరగతి వారి జీతము 150 మొదలు 200 వరకును, నిలబియుండ వలెనని సూచించబడినది. మూడవ తరగతివారిలో ప్రధాన కట్టణములలో 400 మందికి 100 మొదలు 150 వరకును, 592 మందికి 40 మొదలు 100 వరకును జీతముండును. ప్రధాన

కట్టణతర ప్రజేశములలో 400 మందికి 90 మొదలు 130 వరకును, 592 మందికి 35 మొదలు 85 వరకును జీతముండును. నాల్గవతరగతి మున్నీలకు 25 మొదలు 45 వరకు ప్రధాన కట్టణములలోను, 20 మొదలు 40 వరకు ప్రధాన కట్టణతర స్థలములలోను జీతముండును. ఉద్యోగుల గృహవసతి గూర్చి, సంఘమువారు విశేష శ్రద్ధ దీనుకొనిరి. ఇంటిబాడుగలకొర కిచ్చెడి అల్లవెన్నులను వృద్ధి కేయుటచే విశేషలాభ ముండవలయు, టెలిగ్రాఫ్ ఉద్యోగులందరికిని స్థలములగొని ఇండ్లు కట్టించి యిచ్చుటయే మేలనియు, వీరు సూచించిరి. ఈ సూచననే వెంటనే అమలులో బెట్టవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. ఇండ్ల నిర్మాణము పూర్తియగుటలోపల, ఇండ్ల బాడుగ కొర కిచ్చెడి అల్లవెన్నును వృద్ధి కేయమని, వీరు కోరిరి. టెలిగ్రాఫ్ యుద్యోగులకు, తీరికకాలము గూడ ఓవర్ టైము వనతో సరిపోవుచున్నదని, ఓవర్ టైము వద్దతిని తొలగించుటకు వీలులేదుగాన ఇవ్వకెచ్చెడిరేట్లను 100 కి 25 వంతున పెంచవలయునని, విచారణ సంఘమువారి యాదేశము. రైల్వే కంపెనీల క్రింద బనిచేసెడి టెలిగ్రాఫ్ ఉద్యోగులకు 1919 సంవత్సరపు డిసెంబరు 1 తేదీనుండియే, వేతనాభివృద్ధి అమలులోనికి రావలెనని, వీరికిలంపు. వీరిసూచనలవలన 36,37,000 రూపాయలు ఎక్కువవ్యయ మగును. విచారణ సంఘమువారి సూచనలు, మిగుల విశాలముగ నున్నవని గ్రహించవచ్చును. టెలిగ్రాఫ్ యుద్యోగులు దాదాపుగ అగిన కోర్కెలనెల్లను, వీరు అంగీకరించిరి. ఇట్టి విశాల భావము, ఇతర విచారణ సంఘముల రిపోర్టులలో అంతగ గాన్పించదు.

జాతీయ విద్య

జాతీయవిద్యా వ్యాప్తికమునకు, ఆంధ్రదేశ వికాసమునకు తన శక్తివంతము వినియోగించ వలసి యున్నది. ఈ విషయమై గూడ ఆంధ్రదేశము ముందంజవైచు సూచనలు గప్పట్టుచున్నవి. రేవటి దినము తెనాలిగ్రామములో జాతీయవిద్యాపీఠము నెలకొల్పబడును. తిలకు జాతీయ విశాల స్థాపించబడును. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు, దేశమునందన్ని భాగములందును నెలకొను గాక యనికోరెదము. ప్రస్తుతపు సాతకాలలా, తమ గ్రాంటును వదలుకొనుచో, జాతీయవిద్యను సులభముగ వ్యాపించ కేయవచ్చును. డిల్లీలో హిందూకళాశాల కథ్యక్షులుగనున్న రాధానీ అనువారు, అస్సామీయేటనుప్రస్తుత ప్రతినిధి తో ముచ్చటించుచు, వారిభావములకు అనుదిగ్గముగ వెల్లడించిరి. గతవత్సరము, మార్చి లా ప్రజలియుండ, విద్యార్థులయడ అసహారులును, కళాశాలాధ్యక్షులును ప్రవృత్తించినవిధము, విద్యాదర్శకుల కన్నిటిని శంకరముగ నున్నదని, వీరు జెప్పిరి. తిరిగి నిర్బంధములు ప్రవేశపెట్టబడునని, వదంతులు, వ్యాపించియున్నది. డిల్లీలో మార్చి లా ప్రవేశపెట్టబడుచో, విద్యార్థుల దుర్మత వెనుకటివలెనే నుండునని, వీర యాదేశము. ప్రజలును, కళాశాలా పరిపాలకులును తోడ్పడనియెడల, రాము విద్యార్థుల కెట్టి సహాయము చేయబలమని వీరు నుడివిరి. విశ్వవిద్యాలయ విద్య, డిగ్రీలను తగిలించుటకుమాత్రమే తోడ్పడుచున్నది. ఈ డిగ్రీలు, ప్రభుత్వోద్యోగములకు మాత్ర మెక్కురకు వచ్చుచున్నవి. విద్యార్థుల ఆదర్శములు మూలపోవుచున్నవి. నిర్బంధము లారంభమగుచో, వెనుకటివలెనే నిరవరాధులగు విద్యార్థులను దండించవలసి వచ్చును. విద్యార్థుల

గౌరవ ముఖ్య కార్యదర్శిగారికి, ప్రభుత్వము తోను విశ్వవిద్యాలయము తోను దీర్ఘకాలము సంబంధమును తొలగించటమువశ్యామని, వీరు ఘంటాకథనగా చెప్పిరి. విద్యార్థుల ఆర్థికగౌరవమును, స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటయే, ఆద్యయోక్త ముఖ్య ప్రయోజనముని, వీరి యాదేశము. అందుచే, పరిస్థితులు తాము కోరినవిధమున మార్చియెడల, తామా కళాశాల కధ్యక్షులుగ నుండజాలమని, వీరు వెల్లడించిరి. కళాశాలా పరిపాలకు లెటుల ప్రవర్తించెదరో చూడవలసియున్నది. ఉపాధ్యాయు లెల్లరును, ఇట్టి యాన్నతాశయములచే ప్రేరితు లగుచో, జాతియొద్ద త్వరలో నుస్థిరముగ స్థాపించబడునని విశ్వసించవచ్చును.

బహుళకము

రాష్ట్రాధికారులెల్లరును, గాంధీని వరుసగా నిందించుటకు బూనుకొనుచున్నట్లు, వార్తలలో గాన్పించును. ఇకపూ బర్మా లెప్టినెంటు గవర్నరుగూ డి. రెజనాల్డ్స్ క్రాడక్కుగూ రీ జనికీ గడంగిరి. ఇండుకు వీరిని ప్రేరేపించుటకు, స్వార్థచింతగూడ తోడ్పడుచున్నది. వీరి దృష్టిలో మాంటాఫర్డు విధానము గూడ విప్లవకరమయినదే. దానిని బలవత్తరముగ ఖండించిన వారిలో వీరిొకరు. బర్మా రాష్ట్రమునకు వెడలిన పిమ్మట, మాంటాఫర్డు సంస్కరణభాగ్య మారాష్ట్రవాసులకు లభించకుండ నుండవలెనని, వీరు భూమ్యాకాశముల దలక్రిందుజేసిరి. వీరు స్వంత కవన మారంభించి, ప్రత్యేకవిధానము నొక దానిని తయారుజేసి, బర్మాదేశీయులకు సంస్కరణవాసన దగుటకుండ జేయుట కెంతయు పాటుబడిరి. బర్మనులు సయితము, వీరి ఎత్తులను కనిపెట్టిరి. బాధసంఘము కడుమున, కొందరు రాజకారు లాంగ్లదేశీయునకు వెడలి బర్మాదేశమునకు కలుగుచున్న అన్యాయమును మాంటాగూ-గాంధీ జెలిపిరి. బాధసంఘము వారి చర్యలకు, నిరసించుటకు క్రాడక్కుగారు ప్రారంభించిరి. వారిని లాలించిరి, జెడరించిరి. కాని, యవజనులు తమ కట్టుదలను విడనాడక, కాసనసభల బహిష్కారమును నిశ్చయించిరి. ఇంతటితో, మాంటాగూ-గాంధీ చురుకుపట్టెను. క్రాడక్కు విధానమును తలక్రిందుజేసి, హిందూదేశీయునకు వర్తించే సంస్కరణ కాసనమును బర్మాదేశీయునకు గూడ వర్తించునట్లు వలయునని, మాంటాగూ-గాంధీ తల పెట్టుచున్నట్లుల వార్త లేతెచుకున్నది. క్రాడక్కుగారు తమకు గలిగిన కఠింధనమును కప్పిపుచ్చుకొనుటకు, గాంధీ గారిని నిందింప మొదలిడిరి. బర్మాలో నవలంబించబడిన నహాయ నిరాకరణము, గాంధీ సహాయ నిరాకరణము పంటిడి గాదని, వీరిొక ధర్మమాత్మమును తెలుపుచున్నారు. భారతీయులలో నుదయించిన, గొప్ప రాజ్యాంగ వేత్తలందరును, ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించిన వారేనని, క్రాడక్కుగారు గాంధీగారికి ధర్మాధానము జెప్పుచున్నారు. కాని శివాజీగారి, హైదరాబాద్ గారి, ఆంగ్ల విద్యావాసనలేదు. అట్టి ప్రతిభావంతులు, ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించినవారిలో గాన్పించరు.

సహకార సంఘములు

హిందూదేశ మందలి సహకారోద్యమము, 1918-19 సంవత్సరమునం దేపిరియందుండెనో వివరించెడి నివేదనము వెలువడినది. ఈ సంవత్సరమునందు, క్యాంకులసంఖ్య 282 నుండి 333 వరకు పెరిగెను. సభ్యులసంఖ్య 91,494 నుండి

107, 747వరకును, క్యాపిటలు 581 లక్షలనుండి 729 లక్షల రూపాయలవరకును పెరిగెను. క్యాంకుల మూలమున వచ్చెడి లాభము రు. 11,53,758 నుండి రు. 13,70,781 లకు పెరిగెను. ప్రయువరీ వ్యవసాయ సంఘములు 23741 నుండి 26977 కును, వ్యవసాయేతర సంఘములు 1451 నుండి 1971 వరకును పెరిగెను. వ్యవసాయ సంఘములకు 967,818 మంది సభ్యులును, 809 లక్షల రూపాయల క్యాపిటలును కలదు. 1918-19 సంవత్సరమున వ్యవసాయేతర సంఘములకు 261,675 మంది సభ్యులును, 217 లక్షల రూపాయల క్యాపిటలును కలవు. వ్యవసాయ సంఘములనుండి రు. 29,94,993 ల లాభమును, వ్యవసాయేతర సంఘములనుండి రు. 8,92,232 రూపాయల లాభమును చేకూరెను. సహకార సంఘములసంఖ్యను ప్రజలసంఖ్యతో బోల్చిన, మద్రాసురాష్ట్రము మిగుల వెనుకబడుచున్నది. అత్యధికూర్పు, మధ్యరాష్ట్రములు, బర్మా, కంజాబు, మొదలగు రాష్ట్రములు, ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నవి. స్వదేశ సంతానములలో మైసూరు, బోధరాష్ట్రములు ముందంజ వైచుచున్నవి. బ్రిటీషు రాష్ట్రములలో మదరాసు ఎనిమిదవస్థాన మాక్రమించుచున్నది. సభ్యులసంఖ్యవిషయమే మద్రాసురాష్ట్రము ఆటన స్థానమును, క్యాపిటలు విషయమై 7 వ స్థానమును ఆక్రమించుచున్నది. ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించుటలో పేరెన్నిక గాంచిన మద్రాసురాష్ట్రము, ప్రజోపయోగ కరములగు యద్యమములను నడుపుటలో, వెనుకబడుచున్నది. రెండు సందర్భములకును, కార్యకారణ సంబంధ మేమయిన కలదా?

ఆంధ్ర దేశ ప్రబోధము.

మహామృదాంగ ప్రతిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. "అన్నిచోట్లను, దక్షిణ భాగమునకన్న ఉత్తర భాగమునందు, ప్రబోధమెక్కుడుగ గలుగుట, వింతగనున్నది. వంగదేశమునకన్న కంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రములలో సహాయ నిరాకరణోద్యమము వట్ల ఎక్కుడు ఉత్సాహము ప్రబలియున్నది. బొంబాయి రాష్ట్రములో దక్షిణ భాగమునకన్న ఉత్తరభాగముగ సింధు దేశమునం దధికోత్సాహముగలదు. మన రాజధానిలో దక్షిణభాగము నందుకన్న ఉత్తరమున వాంధ్రదేశమునందు విశేషోత్సాహము కలదు. ఇంతయేల, ఆంధ్రదేశములో జరిగిన ప్రచారము, హిందూదేశమునం దేయితరభాగమున జరిగియుండలేదు. ఉద్యమ ఫలితముల విషయమై మనలను నులభముగ మించిపోయెనమని, ఆంధ్రస్నేహితులు నమ్ముచున్నారు. ఏ భాగమునం దయినను, ఉత్తరభాగము దక్షిణభాగమునకన్న ఆర్థికగౌరవము విషయమై నెక్కుడు వట్టుదల గలిగియుండుట సహజమూ ఏమి? మేమిటుల తలంచుము. ఉత్తర భాగమువారు ప్రశ్నించుచో మాత్రము, ఈ తారతమ్యమునకు కారణమెదియో మేము జెప్పలేకపోదుము."

చాకకాలము బహిష్కరించుట

సర్వసాధారణ కార్యము

ఈనాటి సర్వసాధారణ కార్యము విశ్వాధ్యయ నహితకమై జాతీయవిద్యావిధానము కోరుచు నమ్మకట్టుకు యాక్రమణ తీర్చుకొనిరి. నమ్మకట్టుకుకు మునుపు తీర్మానములను మరలపాఠకలయనము, ప్రభుత్వసంబంధము తొలగించవలయునని కోరగాలాధికారులకు కోరవలయుననియ విద్యార్థులు తీర్మానించిరి. ఈనాడు ప్రజారేటుయందు బహిష్కరణ యొక్క 2 వ తేదీ జరిగినది. భోపాల్, గోకల్, మధ్యప్రదేశ్, సాహ్యుగూడ ముట్టాడిరి. సహాయనిరాకరణము అంగీకరించు తీర్మానములు ఆమోదించబడెను.

నిత్య చార్తరు

హిందూదేశ పురుషులనాదులసభ:- ఈ సభ యొక్క తర్వాత, తీర్మానము ముగియగా, 21, 28 29, తేదీలకు, ఉదరాజు పురుషులందరి గోప్యత కుమారుల చిరునామాలను లాస్యముగారి అధ్యక్షత క్రింది జరుగును.

సుగంధినిలాససభ:- ఈ సభవారు యానెల 5 వ తేదీ ఆదివారము. నాడు సాయంత్రం 5-80 గంటలకు విజ్ఞానియ పురుషులందరి సాదుకా కట్టాధిపేక్షము నాడుదురు.

ఒక వింద:- సి. పి. రామస్వామయ్యగారు తామసాహిత్య దాక్తురు య. తామరావు గార్లకు, బర్మిటవుకులో నివాసితులు, యానెల 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 5 గంటలకు, గోప్య భవనములో నిందానం గడకు.

సామ్రాజ్యకాసన సభ ఎన్నికలు:- ఉదరాజుపురుషులకు సామ్రాజ్యకాసనసభ్యులుగా నన్ను రావుబహద్దర్ డి. రంగారావుగారు 1885 లక్షలకు, పి. ఎమ్. కేశవానమోహనరావుగారికి 722 లక్షల రావుబహద్దర్ డి. కందస్వామి శ్రేణిగారికి 559 లక్షల, లాకు గోవిందరావుగారికి 416 లక్షల, పి. రాజాధికారిగారికి 28 లక్షల, శెల్లనిది 81 లక్షలకన్నినది. గాన రావు బహద్దర్ డి. రంగారావుగారు రెన్నుకొనబడిరి.

మదరాసు కాసనసభ ఎన్నికలు

తేదీ 29 నాడు ఉద్యమము 12 గంటలకు తర్వాత భవనమున భాగవతాద్వర వాటిలుల్లా సాహెబు బహద్దర్, సి. వి. య. గారు కాసనసభ ఎన్నికలకు గూర్చి యా విభాగము తీర్మానించిరి.

మొత్తము వోటర్ల సంఖ్య 16,558. వీరిలో 8690 మంది మూలము వోటర్లు. అందులో 252 మంది తక్కుగా వోటు చేయుటకున తక్కులోని తీర్మానము. (Invalid) 8438 మంది సరిగా వోటుచేసిరి. ఈ 8438 మందియ కలసి తొమ్మిది మంది సభ్యులకు 29709 వోట్ల నిచ్చిరి. ఒక్కొక్కసభ్యునకు యా విభాగము వోట్లు కచ్చిసరి.

1. శల్లాగురుస్వామి శ్రేణిగారు	2982
2. డి. తిలకాచలం శ్రేణిగారు	4127
3. శర్. పి. త్యాగరాజు శ్రేణిగారు	4995
4. డి. తిరుమలపేటగారు	3286
5. దాక్తురు. సి. నరేశ మొదలియంగారు	3811
6. సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారు	4932
7. రా. సా. దాక్తురు య. రామరావుగారు	4408
8. కె. వ్యాసరావుగారు	581
9. దాక్తురు ఎమ్. విజయరావుగారు	1135

వీరిలో (రాష్ట్రాధికారుల కొరకు ప్రత్యేకించబడిన స్థానములకు శర్. పి. త్యాగరాజు శ్రేణిగారును, డి. తిలకాచలం శ్రేణిగారును ఎన్నికొనబడిరిన తెలియజేయుచున్నాను. మరయు మిగిలిన స్థానములకు సి. పి. రామస్వామయ్యగారు గారు, రావుసాహెబు. దాక్తురు య. రామరావుగారును ఎన్నికొనబడిరిన తెలియజేయుచున్నాను.

ఆంధ్రదేశమున విజయముగాంధీ సభ్యులలో మొదలగు సి. పి. రామస్వామయ్యగారు గారు తిరుమలపేట వారి వారిమిత్రులు అభినందించిరి.

ఇండియా వ్యాపారము

యద్యము జరుగుచున్నప్పుడు అమెరికా జనాభా తేజమునాటి ఇండియా వ్యాపారము రెండింటి వృద్ధియొనగి. అయితే యా సంవత్సరమునందు వీరివ్యాపారము చాల తగ్గినది. 1920 సంవత్సరము ఏప్రిలుమొదలు నెవ్రంబరు వరకు జరిగిన ఎగుమతి విలువలను, పరిశీలనక యాక్రిందివివరించుము. తేలుచున్నది. విలువల అంచనానకరలలో నూటికి 62 వంతులు ఇంగ్లండు దేశమువారు, 9 వంతులు అమెరికాదేశమువారు 9 వంతులు జపాను దేశమువారు నరకును ఈదేశములకు మంచి నట్లుతేలుచున్నది. ఎగుమతి అయిన సరకులలో నూటికి 62 వంతు యాదేశమునుండి ఇంగ్లండునకు నరకు ఎగుమతి అయినట్లు తేలుచున్నది.

Lala Sheo Charan Lal, Chairman, Municipal Board, Allahabad, has been elected by a large majority to the local Legislative Council from Allahabad urban constituency. Lala stood his ground in spite of the depuration of nationalists asking him to withdraw and in spite of organised boycott of election.

భాస్కర అండునకసు, 195, టాంకాబాద్, బొంబాయి 23. 131, మద్రాసు.
 రంజితరావు "భాస్కర" వుదాహరణ.

The Irish Outrages.

Campaign of Reprisals.

Alarming Situation.

(REUTER'S.)

LONDON, December 1.

Papers give prominence to the elaborate plans of the authorities to meet the emergencies and state that the desirability of arming the police is generally being discussed. The Constables and detectives on duty in the vicinity of Whitehall and Parliament are already armed with automatic pistols. Special instructions have been issued to the fire stations to prevent the entry of strangers during nighttime. All ports are closely watched and suspects examined. Two men who were detained in London as a result of raids against the Sinn Fein were subsequently released. Most elaborate precautions have been taken to protect the judges and witnesses for Ulster assizes at Belfast, where cases number five hundred, arising mostly from the recent riots.

In Commons, Sir Greenwood was asked if the police would be armed. He replied that any officer on dangerous duty, would be supplied with revolver. The Police authorities had discretion regarding the arming men.

Dublin Castle reports that two ex-soldiers were seized by the armed civilians at Killraule Tipperary and chained to wall in Kilkenny for two days. They were unable to lie down owing to the shortness of the chain.

Incendiarism was renewed in Cork to-day. The Drapery store was burned down and the adjoining houses were damaged. Fire brigade refused to respond to the call until the police escort arrived.

A conflagration which raged for hours was attended by thrilling scenes. Two ladies sleeping in flat were awakened by bomb, and were dashed down the blazing staircase in their nightdresses. They escaped with slight injuries.

Two civilians were shot dead in Macroom District last night. Macroom is now in a state of siege, the police permitting the entry of the supplies of food only.

The police raided the Sinn Fein Headquarters at Liverpool to-day.

Double Murder in Louth.

LONDON, December 1.

Uniformed men raided several houses in Ardee (County Louth) and removed two men, whose bodies were subsequently found outside the town.

Murdered Police Mutilated.

It is officially announced that the bodies of the sixteen police murdered at Macroom had nearly all six bullet wounds each. They were also terribly mutilated, having apparently been backed with hatchets.

D. O. R. A.

Irish Outrages in England.

LONDON, December 1.

Replying to Mr. Leonard Lyle, Mr. Short expressed the opinion that the existing powers of the Government including the Defence of the Realm Regulations were sufficient to deal effectively with the Sinn Fein outrages in England but when Defence of the Realm Act expired, it might be necessary to ask for further powers.

Ireland Bill.

Consolidation of Senates.

LONDON, December 2.

Drastic change was made in the Government of Ireland Bill by the Lords in Committee by the adoption of two amendments moved by Lord Granville, in the course of which the Government was defeated. Mr. Granville proposed the creation of a senate for Southern Ireland for a purpose of safeguarding the Southern Unionists. Lord Chaulson opposed the amendment and said that the Second Chamber would be devised which would afford minority real protection and simultaneously not destroy the representative character of the First Chamber. He contended that the Council of Ireland provided by the Bill was far more qualified to solve the question. The Amendment was carried by 120 votes to 30.

A similar amendment providing the North of Ireland also with a Senate was carried without division. The amendment that the Council of Ireland be formed of two senates was adopted by 46 votes to 34 despite Lord Chaulson's opposition. Lord Chaulson stated that a large hole had been made in the bill and he doubted whether the whole measure would survive such a blow.

Macroom Slaughters.

LONDON, December 2.

Cadets slaughtered at Macroom were trapped by decoy motor lorry driven across the road by murderers masquerading in khaki. Official report of the affair shows that the cadet lorrymen descended from their own conveyances and approached their apparent comrades, who, assisted by concealed men, suddenly opened deadly fire. Terrible treachery of the local inhabitants is indicated by the fact that many attending the mass on Sunday morning were diverted from the route by the murderers but the police were not notified. Ambuscaders waited until dusk to carry out their deed. Murdered men will be buried with public honours in London.

World-Wide Trade Depression.

British Premier's Speech.

LONDON, December 1.

Mr. Lloyd George, speaking at a dinner given by the Federation of British Industries, referred to the coming serious trade depression, which was world-wide. He was afraid it was inevitable, but the question was whether anything was possible to shorten it and mitigate the evils. The first remedy was peace. Europe must work with both hands. She could not handle the sword in one hand and the trowel in the other. In the main, the Government policy was, the less interference with trade the better. He appealed to the nation to back up the Government in a campaign of economy. He declared that there must be thrift, not only in Government departments, but at home. Family Committees on economy were needed as well as Government Committees.

The League of Nations.

Fresh Applications for Membership.

Commission's Decisions.

(REUTER'S.)

LONDON, December 2.

GENEVA.—The Commission considering new applications for membership of the League has unanimously decided to recommend the acceptance of that of Costa Rica but does not recommend the admission of Lichtenstein, Azerbaijan and Ukraine.

GENEVA.—Commission of the League of Nations has recommended the admission of Austria. The Council recently telegraphed to various Governments inviting their cooperation to terminate the hostilities in Armenia. Replies have been received from President Wilson, Brazil and Spain expressing their readiness to help in mediation. Lord Robert Cecil urged that in the event of the negotiations breaking down, winter should be employed in helping Armenia with materials and intervention be postponed till spring.

Economic World Peace!

LONDON, December 1.

GENEVA.—Important resolutions, preparing the way for an effective application of the economic weapon in favour of a world peace, have been passed by the blockade sub-committee of the League, presided over by Lord Robert Cecil. The resolutions propose that, in the event of a breach of the Covenant being reported to the Council, each country belonging to the League will break off diplomatic relations with the delinquent State and take as rapidly as possible the necessary measures compatible with the national constitution, to prohibit its inhabitants having relations with the inhabitants of the State against which the blockade is directed.

Treaty of Versailles.

Germany's Reduced Condition!

LONDON, December 1.

At the question times in Commons, Mr. Lloyd George stated that the disarmament clause of the Treaty of Versailles were being enforced most strongly and were resulting in Germany's being reduced to a condition more impotent than that of some of the smallest of the new powers in Europe.

Armenian Muddle.

LONDON, December 1.

CONSTANTINOPLE.—Reports of Armenian successes are apparently entirely unfounded. There is abundant evidence that the views of Bolsheviks and Komalists are far from identical, but that the Bolsheviks continue to despatch munitions and supplies to Angora.

Honorarium to Ex-Kaiser.

Question in British Commons.

LONDON, December 1.

At the question time in Commons, Mr. Bonar Law said he understood that fifty million marks had been paid to the Ex-Kaiser from Germany since January 1st 1919. The Reparations Commission was paying attention to the matter. It would not be very easy to recover money. Mr. George Lambert asked:—Have the Allies taken precautions that money shall not be used in order to bring back Hohenzollern to Berlin? Mr. Bonar Law replied that the Allies were keeping their keys on their eyes on what was being done in that connection.

Turco-Armenian Armistice.

LONDON, December 1.

CONSTANTINOPLE.—A message from Tiflis states that a second Turco-Armenian armistice has been concluded. Peace negotiations were opened at Alexandropol on November 25th, at which the Bolshevik commissary was present. The departure of the Government Mission to Angora has been definitely postponed.

France and the Vatican.

LONDON, December 1.

PARIS.—The Chamber last night, by 397 votes to 269, adopted a Bill re-establishing the Embassy at the Vatican, with which a diplomatic rupture occurred in 1905.

Britain and India.

Draft Rules Approved.

LONDON, December 1.

The House of Lords agreed to resolutions moved by Lord Lytton, approving with certain modifications the draft rules under the Government of India act, which were presented on August 11th. Lord Lytton emphasised that the Government of India, the India Office and the Joint Committee had most carefully considered the rules, which represented the considered opinion of those bodies in an honest attempt to find the best solution to the difficult problems involved. Lord Selborne referred to the Joint Committee's recommendation that the Government of India should take steps to give the utmost publicity to their intentions and policy. He said he had heard that there had never been a greater, more malignant and more persistent stream of calumnies and lies than was at present flooding India against the intentions of the Government of India, the Imperial Government and the whole British policy towards India. He was told, on an authority which he could not doubt, that these lies were being believed because the Government of India remained dumb. The campaign of calumny might have direct consequences; yet, nothing really important in the way of propaganda was being done to counteract it. On behalf of the Joint Committee, he protested against this. He believed that it was not yet too late to do a great deal to counteract the dire mischief of this campaign, but if the whole case of the benefits of British rule and noble, magnanimous intentions of the British Government were allowed to go by default, a most tremendous responsibility would rest with the Government.

Mutinous Troops in China.

LONDON, December 2.

PEKING.—Mutinous troops have looted and burned the Yangtze Treaty Port of Ichang.

Premiers' Conference.

Allies' Note to Greece.

Mr. Bonar Law's Statement in Commons.

(REUTER'S.)

LONDON, December 2.

With the return of Mr. Leygues to London to-day the conferences between Mr. Lloyd George Messrs. Leygues and Sforza, dealing mainly with Greece, were resumed. It is expected that the decision will be reached to-night and a strong note of warning is immediately despatched to Greece. In the course of an interview with Reuter, M. Leygues said that the uselessness of endeavouring to profit by the supposed differences between the Allies which did not exist at all, must be impressed upon the Greek people. The Powers were determined to ensure respect for the existing obligations. The readjustment of the Treaty of Sevres would probably be necessary in order to adapt it to the new conditions. Mr. Leygues emphasised the unanimity of the French opinion which could not forget M. Constantine's part in the war.

The Allied Premiers to-day decided to send note to Greece, declaring that the restoration of M. Constantine to the throne would be regarded as a ratification by Greece of his hostile acts and would create new and unfavourable situation in relations between Greece and the Allies.

The Note to Greece, which is signed by the representatives of British, French, and Italian Governments, refers to proofs of their goodwill towards Greek people in past. The Note expresses painful surprise at the recent events in Greece and declares that the three governments reserve complete liberty of dealing with the situation.

In Commons, Mr. Bonar Law, explaining note to Athens, declared that the Allies did not intend resorting to the use of force.

Sessions Resumed.

LONDON, December 1.

The Downing Street Conferences between Mr. Lloyd George, M. Leygues and Sr. Sforza are being resumed to-morrow. It is understood that the conversations have up to the present proved no strong divergence of views on the Greek or other matters. It seems certain, however, that Greece under the new regime cannot, or most likely will not want to do all that was expected of her under M. Venizelos. This alone would involve a revision of the Treaty of Sevres.

Japanese Silk Trade.

Suspension of Factories.

LONDON, December 2.

Owing to depression in the Japanese silk industry, the Congress at Yokohama of Japanese Silk Exporters and Cultivators has passed a resolution in favour of closing all silk factories for three months. Three hundred thousand operatives will be rendered idle.

N. W. Frontier Affair.

Mr. Montagu's Gesture in Commons.

LONDON, December 2.

Replying in Commons to Mr. Jounson Hicks, Mr. Montagu emphasised that the operations against the Mahsuds and Wazirs had been a complete success. He hoped that the construction of Khyber Railway reorganisation of the frontier militias, redistribution of regular troops and other measures to secure more stable conditions on the frontier would eventually result in reduction, if not entire prevention of raids.

Reforms for Burma.

Mr. Montagu's "Regret."

LONDON, December 2.

Replying to Mr. Grundy, Mr. Montagu regretted that he was not yet able to make a statement as regards the constitutional reforms in Burma though he recognised the urgency of the matter.

Anglo-Russian Negotiations.

Rift Still Widened.

LONDON, December 2.

The rift in the Anglo-Russian negotiations has been widened on fundamental issues, particularly the conditions governing the exportation of gold to Britain, question of indebtedness and clauses of draft agreement dealing with propaganda within the Empire. It is stated that the Bolsheviks are willing to recognise trade debts but demur to the unqualified acceptance of the liability for all debts incurred by the previous Russian Governments and that the British Government is willing not to seize the exported gold but that the British creditors would doubtless attempt its seizure contending that they had better title to it than the Bolsheviks.

New President of Mexico.

LONDON, December 2.

MEXICO CITY.—General Obregon has taken oath as President. Diplomats representing most of principal nations were present.

ITEMS IN BRIEF.

Steamship *Hollinside* has also fire in bunkers.

The Prince of Wales received the Gackwar of Baroda, at Bow Street on the 1st instant.

The Hon'ble Lord Sinha of Raipur left to-night for Bombay to take the Honorary Doctors Degree from the Bombay University.

In Commons, Mr. Horne formally introduced a bill regulating the importation of dyestuffs, which passed the first reading. It is understood that the bill prohibits importation except by license.

Non-Co-operation Movement.

Signal Boycott of Elections.

Thadani Hindu College Principal's Resignation.

Akali Editor Sentenced to Rigorous Imprisonment.

DELHI, December 3.

The Principal, Mr. Thadani of the Hindu College, Delhi, in the course of a statement to the Associated Press said that during the martial law regime in the Punjab last year, the treatment meted out to students by the authorities as well as Principals of Colleges was subversive of all ideals of education and if martial law were declared in Delhi it was difficult to think that conditions would have been more favourable to students. Rumours of repression were already in the air and should the events of last year be repeated, he thought that it would be impossible for him to help his students in any way unless the strength of the people and support of the governing body of the college came to his help and the students themselves were imbued with a different ideal. So long as the aim of university education was the hall mark of a degree for the students merely to qualify for Government service or professions directly or indirectly controlled by Government, it was difficult to resist the conclusion that some innocent students must be punished even by their own principals in order to save the careers of their companions in case of events such as had happened last year. He was conscious that no system that he could suggest at present would give the students the protection he desired, but he did not wish to have the additional humiliation of having to punish the innocent in order that the careers of some may be saved. By giving a timely warning at the present moment he desired to invite attention to the danger which was by no means remote to enable all those concerned to consider the best remedy under the circumstances. Under normal conditions he would not make any suggestion against the acceptance of Government grant-in-aid or university affiliation; for the evils of the present system of education were by no means few. It seemed to him, however, that the machinery of administration and education were under the existing systems of Government, inextricably drawn into one from which students, teachers and the people alike needed to be disentangled. The refusal of Government grant-in-aid and university affiliation would, in his opinion, be necessary at the present moment in order that the moral prestige of education which is lost during the martial law regime at the hands of all concerned should be restored. He did not regard the so called careers of students more important than the consciousness of the true value of education self respect and freedom and believed that only by giving them up and by sacrifice on the part of all concerned would the necessity of the self inflicted humiliation and dishonour such as was witnessed last year be averted at all. He was of opinion that unless conditions improved in the direction he desired it would not be consistent with his conception of duty to remain in the College longer than was regarded by the management as necessary.—A.P.

Akali Editor's Case.

LAHORE, December 3.

The judgment was delivered to-day by Major Feroz District Magistrate, Lahore in the case against Sardar Mangal Singh, Editor of 'Akali', who stood charged with offences under Section 124 A and 153 A. I. P. C., for having written a series of three articles on non-co-operation. Sardar Mangal Singh was convicted on both the charges and sentenced to three years rigorous imprisonment and Rs. 1000 fine or in default one year's further imprisonment under Section 124 A and two years imprisonment under Section 153 A sentences to run concurrently.—A.P.

Press Act Favours.

"Servant" of Calcutta.

CALCUTTA, December 3.

It is understood that the *Servant* a Nationalist daily in Calcutta has been warned by the Commissioner of Calcutta Police for the publication of an article headed *To vote or not to vote* in its issue of November 16th as it is alleged to constitute an offence under the Press Act of 1910. The article was reproduced in the paper from *Young India*.—A.P.

Aligarh College.

A Mussalman's Un-called-for "Appeal"

ALLAHABAD, December 2.

The Hon'ble Mr. Raza Ali, who stood for election to the Council from the Moslem constituency, in the face of great opposition, has sent a congratulatory message to the Secretary, Aligarh College, on its reopening, which Mr. Raza Ali calls its rebirth, and in the message he says that he regards the college as the Indian Mussalman's most precious heritage since the fall of the Mogul Empire. He warns students that not a few catastrophes that have befallen humanity have appeared in the garb of religion. In course of time the Ali Brothers will realise that the greatest blunder they have committed is to enlist a battalion of narrow-minded Moulvies under their banner. He appeals to the Aligarh students to assert themselves and have nothing to do with pretenders, impostors and humbugs.—A.P.

Poona Colleges.

Students' Activities.

POONA, December 3.

A meeting of the students of Fergusson College was held at Vaidkashram quarters on the 2nd December where after long discussion it was resolved that the students completely realise the importance of national education and also believe that a general strike of the students is desirable and possible. However with a view to making the movement stronger it has been decided that the College authorities should be informed of their strong desire to receive national education at their hands, that they should secure the consent of parents in the coming

vacation and they should represent their views at the All-India College Students Conference and decide the future course. These resolutions will ease the situation at least for the present.

The New Poona College students are attending classes as before. A largely attended public meeting was held yesterday in Shukrawar Peth when Messrs Bhopalkar, Gokhale and Moulvi Abdul Sahib of Meerut addressed the audience on non-co-operation. A resolution expressing regret at the death of Moulana Mahomedul Hassan was unanimously passed.—A.P.

ELECTIONS BOYCOTT.

Poona Mahomedan Seat.

POONA, December 3.

The following is the result of election for Mahomedan rural constituency for a seat in the Indian Legislative Assembly. There were two candidates for the seat, Sardar Gulam Jelani securing 63 votes against 6 polled by Mr. Manwar Khayan Khan.—A.P.

Bravo, Rangoon !!

RANGOON, December 3.

The result of election to the Council of State will not be available till next week as boxes from Akyab, Favo, Mergui and distant up country centres have to be awaited. Very little interest is shown in the election. Only 25 per cent of the Kangoon electors have voted.—A.P.

Punjab.

LAHORE, December 3.

The first evidence of non-co-operation in rural polling in the Punjab has occurred in the Amritsar district, where out of 2,599 Sikh electors registered to vote at the four polling stations, only 105 put in an appearance. Further returns received in Lahore yesterday regarding the polling on Tuesday last showed that for the Punjab Legislative Council general constituencies, out of 44,853 registered electors 14,263 or about 31½ per cent had voted. Taking the communities it appears that of 5,041 registered non-Mahomedan electors 949, or 21 per cent voted. Of 18,847 registered Sikh electors 5,475 or 29 per cent voted and out of 20,207 Mahomedan electors 39 per cent have voted. Out of the total of 175 registered to landholder electors, 101 or 57 per cent voted. Of 2,632 registered Mahomedan electors for the general constituencies of the Legislative Assembly 977, or a little over 37 per cent voted and of the non-Mahomedan registered electors for the Council of State 118, or 15 per cent voted, and of 2,191 Sikh electors on the Legislative Assembly roll 327 or about 32 per cent voted.—A.P.

Madura.

[Anglo-Indian Report.]

MADURA, December 1.

The incessant rains have interfered very much with the polling at yesterday's elections. The landed electors could not leave their villages to go to the polling stations miles away. They had their lands to look after. Apathy also had a lot to do with the poor results at the polling. At the Madura Taluk Office polling station only 50 votes were registered for the local Council and 18 for the Legislative Assembly, a very poor record for a constituency of over a thousand voters. The same has been the case elsewhere in the district, as far as I have been able to gather. In Dindigul the non-co-operators were strong and the polling there also was bad except for the Sourashtras who went to the poll in large numbers as a community, the other communities keeping aloof and the Muslims specially so. There was not the least excitement visible in Madura yesterday. Non-co-operators stationed themselves near the polling booths with a miniature portrait of Mr. M. K. Gandhi and drew the attention of the voters going in to that. A militant non-co-operator of this place "Tiger Ramanatha Iyer," as he is called here, a big burly man who is very much feared by the common people here stationed himself near the polling booth at the Annakai-Mandapam in the centre of the town, wearing a big kurta pasted all over with miniature portraits of Mr. M. K. Gandhi and successfully sent away many of the voters from polling. The Sourashtras were the only persons who voted in strength, even the non-co-operators among them relenting at the last moment. Out of the 250 voters in Madura for the University seat 161 voted. The Muslims held aloof to a man. I understand that only two of them recorded their votes. The Jankawallahs also struck work for the day and, only very few carriages plied that day taking fares only to the railway stations and absolutely refusing any fares to any polling booths.—Madras Mail.

ANDHRA DESA.

Chittoor District.

The Secretary Chittoor Congress Committee wires:—

Chittoor District Local Council has nearly forty thousand electors. Eleven thousand five hundred voted making twentyeight per cent. Chittoor division has a total of eight thousand three hundred electors. One thousand eight hundred voted, making twenty three per cent Chandragiri division has a total of twenty two thousand electors five thousand seven hundred voted, making twenty six per cent Madanapalle division has a total same as Chittoor. But three thousand five hundred voted, making fortytwo per cent. Chittoor and Chandragiri division were scenes of the attacks of non-co-operators for one month; while Madanapalle had a few days at the closing time. Select places of attack in Chittoor such as Ugranapalle and Puthalpat had only sixty three out of one thousand three hundred and fifty, making five per cent. Similarly Chandragiri at Himanjari and Pallipat

Criminal Breach of Trust.

An Allahabad Case.

(ASSOCIATED PRESS.)

ALLAHABAD, December 3

At the Allahabad High Court Criminal Sessions to-day before Sir Greenwood Meares, Chief Justice and jury commenced the trial of Lieutenant N. Reynolds officer in charge, Surplus Textile Stock Depot of Agra, under Section 409 I.P.C. for criminal breach of trust in respect of 20 bales of Khaki drill. The accused who was defended by Messrs E.A. Howard and W.Y. Day pleaded not guilty. Mr. Wallach Government Advocate with Mr. L.M. Bannerjee Government pleader, appeared for the Crown. Mr. Wallach stating the case to the jury said that the accused was in charge of surplus depot on the 10th July 1919. He took charge of the depot and the usual charge sheet made out that new ledgers were started in the accused time and all purchases and issues were duly entered. There were at Agra two godowns connected with the textile depots. On the 13th April 1920 four bales of this khaki drill were removed from one depot and sixteen from the other were sent under the orders of the accused to the railway station and consigned under the name of Ram Bahrose to Delhi and taken delivery, when it passed several hands till they were discovered by the Police in Delhi. The accused had purchased a motor car about the same time for Rs. 4500 and paid the amount in currency notes. The accused questioned by the Dy. Controller explained that the goods had already been sold to him by Mr. Sham Lal and as a matter of fact he permitted it to stay in the town. The first witness examined was Mr. Byre, Superintendent of Police, Agra, who took charge of the books of Depot during the course of the investigation and also of various papers in the case. He said that the Police tried to trace Ram Bahrose, but failed. Cross examined witness said that during the identification proceedings nobody could identify the accused. Mr. Targat, Deputy Controller, Textile said that he checked the stock in the presence of the accused and found shortage, enquired and found 20 bales had been despatched from the station, but nothing in book of the depot to show it. The goods clerk told the witness that an Indian merchant making despatch was accompanied by the officer of the Army Clothing Department. The accused explained to the witness that the entire stock of khaki drill had already been sold to an Agra merchant named Sham Lal who took delivery as he made sales to customers and asked the accused to assist him in his absence to make despatches. Mr. Sham Lal, merchant said that he made purchase but took delivery of all by the early part of January 1920 except 11,000 yards which was to be supplied by the Bombay Depot. This was taken delivery of before April 1920. He did not consign to Ram Bahrose. Several employees of the depot were also examined in support of the prosecution. The trial is proceeding.

Postal and Telegraph Enquiry.

CALCUTTA, December 3

The Government of India have sanctioned the formation of a committee consisting of Mr. J. R. T. Booth, I.C.S., Postmaster General, (Chairman) Mr. J. Fairley, Divisional Engineer, Telegraphs and Mr. P. N. Mukherjee, Financial Personal Assistant to Director-General of Posts and Telegraphs to examine the organisation and methods of work in the offices of Director-General and Post Masters General and to consider the pay of the staff Director-General Office. The committee has commenced its deliberations in Calcutta.

All-India College Students' Conference.

Lala Lajpat Presides.

NAGPUR, December 3.

At a meeting of the Reception Committee of the All-India College students Conference to be held at Nagpur on the 25th and 26th instant, Mr. R.J. Gokhale B.A., was elected chairman and Lala Lajpat Rai was elected President by a majority of votes. Delegation fee is Rs 2. Boarding and lodging arrangements are made daily charges being Rs. 2 per head.

Lahore News.

LAHORE, December 3

The news of the death of Mr. Donald Johnstone, former Chief Judge of the Punjab Chief Court, conveyed in to days Reuter's telegrams has been received here with greatest regret. The High Court was closed to-day on receipt of the news.

The coolies in the employ of Messrs Bird and Co., Contractor of Government salt golah at Howrah, about 2000 in number have gone on strike on question of wages and import and export of salt is at a standstill. Heavy consignment of salt in about a dozen ships has already arrived in the port and about ten more vessels with salt are shortly expected.

Rangoon University.

RANGOON, December 3

The Rangoon University Act came into operation on the 1st December. His Honour the Lieutenant Governor as the Chancellor has appointed Mr. C. M. Webb, I. C. S., as Vice-Chancellor Mr. Mark Hunter D. P. I., as pro Vice-Chancellor and Mr. C. W. Ainley as Registrar. Appointments of professors and lecturers are also announced.

had only one hundred and twenty three out of one thousand five hundred making eight per cent. Non-co-operation is successful.

Guntur District.

10 Stations Return Empty Boxes.

Mr. K. Venkatappayya Pantulu wires from Guntur.

Guntur District has three seats. Electorate strength 83014. Total voting papers 9394. Invalid papers 174. Ten stations return empty boxes. Fourteen stations below ten percentage. Total average voting 11-57 per cent.

Chagallu.

[Kistna Dist.]

Only 4 out of 104 voted.—A Correspondent.

Indian Railway Commission.

Questionnaire Issued.

(ASSOCIATED PRESS.)

DELHI, December 3.

Question No. 13.—Do you consider that the Railway Board possesses adequate powers of control over railway administrations to enable them to deal effectively and expeditiously with matters relating to the requirements of the travelling public and of trade?

Question No. 14.—Do you consider that the powers of control in such matters already possessed by Government have been sufficiently exercised in the public interest?

Question No. 15.—Do you consider that the powers entrusted to the Railway Board need enlargement or modification in any direction not already indicated in reply to the preceding questions?

Question No. 16.—Do you consider that the present status of the Railway Board, *vice* the Government of India, is satisfactory and if not what changes do you suggest?

Part 3.

Question No. 17.—Do you consider that the supply of funds for railway purposes has hitherto been adequate? Please distinguish if possible in your reply between the provision of funds for (a) new construction, and for (b) the maintenance, and (c) the improvement of existing railways.

Question No. 18.—Do you consider that the policy hitherto adopted of devoting the greater part of the available capital funds to the improvement of equipment and rolling stock of existing railways and of devoting only a relatively small portion to the purposes of railway extension has been satisfactory and is sound in principle?

Question No. 19.—If you are of opinion that funds are required on a larger scale than hitherto provided what in your opinion is the approximate amount that should be provided annually for capital purposes?

Question No. 20.—Do you consider that the capital funds required should be raised both in India and in the United Kingdom?

Question No. 21.—As regards the borrowing in India do you consider that the existing arrangements for supplementing by means of the branch line terms the Government of India resources for railway construction are adequate? If not what modified alternative or supplementary provision do you suggest?

Question No. 22.—Assuming that new methods of raising capital for railway purposes must be sought, what do you think of the suggestions that they should be raised (a) by means of ordinary or preference share capital (i) of working companies, (ii) of subsidiary companies associated either with the main working companies or with the State in the case of lines directly worked by the State (b) by means of railway debenture capital raised (i) by the working companies or (ii) by the Government, (c) by terminable bonds?

Question No. 23.—Can you suggest other methods of supplementing the existing system of providing funds for railway purposes?

Question No. 24.—Can you give an estimate of the amount that could be raised by any of these methods in India or England respectively?

Question No. 25.—Please indicate your views as to the probability of a borrowing by these methods interfering with the success of ordinary Government borrowings.

Question No. 26.—The railway capital programme depends on the power of the Government of India to provide finance either, borrowing or from its balances. Similarly the general revenue position of the Government of India exercises some influence on the allocations for expenditure on revenue account. (a) Do you consider that this has been and is detrimental to railway improvement and development? (b) In view of the increased rate of interest at which capital can be raised do you consider that railway rates should generally be raised, if necessary, so as to prevent railways from being a burden on the general taxpayer? Can you give a rough estimate of the percentage by which rates and fares might be raised if so required?

Question No. 27.—The following statements indicate the results secured by State owned and managed and by State owned but company managed railways respectively during recent years:—(1) State owned and managed year 1916-17, percentage of net profits 1.55, 1917-18 2.72 per cent, 1918-19 1.93 per cent. (2) State owned and company managed: 1916-17 2.27 per cent, 1917-18 4.71 per cent, 1918-19 3.33 per cent. Do you consider these results satisfactory to the State and to the public? At what additional figure, if any, would you estimate the indirect advantages to Government attributable to railways through the development of areas served by them?

Question No. 28.—Have you any criticisms and recommendations to make with regard to the existing annual budget system under which funds being allotted to each railway for expenditure within a particular year and such sum as is not actually expended during that year lapses to Government notwithstanding the fact that liabilities may definitely have been incurred (may have been ordered but not paid for owing to deferred delivery) with the consequence that a first claim is established upon the grant made for the following year?

Question No. 29.—Do you consider that the existing arrangements for regulating expenditure in England with reference to the grants allowed are satisfactory? If not what modification do you suggest?

Part 4.

Question No. 30.—Do you consider that the Government exercise adequate control over railway administrations in respect of rates and fares?

Question No. 31.—Do you consider that the powers in this respect delegated to railway administrations have been wisely used in the interests of the public? If not quote instances to the contrary. In case of dissatisfaction with the action of railway administrations, please quote specific instances mentioning whether these have been referred with a view to rectification to (a) the Railway administrations concerned, or (b) to the Railway Board and if so with what results?

Question No. 32.—Do you approve of the machinery provided by the Indian Railways Act (Chapter 5) for the appointment of railway commissioners to settle disputes

Coal Mine Workers.

Weekly Output.

(REUTER'S.)

LONDON, December 2.

The way in which the miners are now putting their backs into the work, as a result of the coal strike settlement agreement, is manifested in the Board of Trade figures which show record the weekly output. In the week which ended with November 30th, the increase was nearly a quarter of million tons compared with the previous best in April after which the tonnage fell. Increase is general. If the present rate continues for a month, miners will receive additional forty-two pence per shift.

Anti-Bolshevik Reverses.

LONDON, December 1.

According to the latest information from Petrograd, the rounding up of the anti-Bolshevik forces has been virtually completed. The Petrograd Press announces that Genl. Petlura's Ukrainian Army has been totally dispersed and 12,000 men, 35 guns and three armoured trains have been captured. A Bolshevik communique shows that Genl. Balakhovitch is in equally rough water and has lost 123 officers and 4,500 men taken prisoners, together with much military booty.

The Postal Convention.

LONDON, December 1.

The Times learns from Madrid that the Postal Convention has been signed. The Empire delegates defeated the proposal to suppress the votes of all the colonies and dominions, which, therefore, continue a great independent administration.

D'Annunzio's Activities. Further Conflict Expected.

LONDON, December 1.

Prospects of a conflict between d'Annunzio and the Government troops are looming large in consequence of the former's defiance of the Treaty of Rapallo. A message from Fiume states that d'Annunzio, in the course of a proclamation, says that the legionaries are ready to sacrifice themselves if necessary. General Cavaglia, in a counter-proclamation to the troops, says "we are faced with a sad task, and I rely on your complete co-operation."

Huge Dye Combine. Capital of Sixty Millions.

LONDON, December 1.

Reuter learns that one of the important amalgamations of the world's aniline colour industry is nearing completion in the United States. Five companies, with a combined capital of sixty million sterling, are uniting to manufacture dyestuffs, heavy chemicals and mineral acids. The scope of the mergers' activities will be wider than the German trust, Legislation has already been drafted and submitted to Congress for the protection of the enterprise.

Blockade of Fiume Coast. Italian Government's Order.

LONDON, December 2.

ROME.—It is semi-officially stated that General Cavaglia has been ordered to blockade the coast of the state of Fiume and the adjoining islands in consequence of recalcitrant attitude of M. D'Annunzio.

A Case of Conspiracy and Cheating.

LONDON, December 1.

The case in which Messrs. Michaels Blackburn and Waite are charged with conspiracy and cheating, was again adjourned after the collapse of Mr. Waite at the termination of his examination, in which, giving evidence on his behalf, Mr. Waite said that at the time of transactions he was away from the office receiving pasteur treatment for serious injury, and that the only reason he came to London was for the purpose of undergoing operation. He emphatically denied the allegations against himself, and denied the receipt of any commission from Mr. Spaldings. Bail was allowed.

(Associated Press.)

Rangoon Notes.

RANGOON, December 3.

M. Clemenceau arrived on Thursday morning Rangoon from Rome. He spent the day quietly and after dinner went on board the "Angora" which sailed this morning. He went to Government House on arrival. He was somewhat indisposed during the later portion of his river trip, and made no public appearance at Rome, but was greatly interested in his visit to the Oilfield, being entertained by the B. O. C. representative.

The strike of Buddhist pupils of the Baptist school continues. Picketing and intimidation are alleged and assistance is being given to counteract these methods. It is understood that the boys not returning by Monday the 6th December and paying the Rs. 3 fine, will be expelled. A meeting of the pupils on Thursday adhered to the previous requests, with the addition that the Buddhists' religion must not be attacked during Chapel exercise on Sundays and other days.

between Railway administrations and traders? If not what alternative do you suggest?

Question No. 33.—Have you any recommendations not directly covered by the foregoing questions bearing on the relations between the public and the railways?

Part 5.

Question No. 34.—Is the carrying capacity of the various Railways in your opinion adequate to the requirements and need of the various industries served by them? If not what in your opinion is the reason for the failure and what means would you suggest to remedy this defect?

Question No. 35.—Please add any other remarks which you think called for in respect of the subject matter of the committee's enquiry.

The Polling Booths.

United Provinces.

(ASSOCIATED PRESS.)

ALLAHABAD, December 3.

The results of the elections are coming in. Mr. Chintamani has been elected from Jhansi by an overwhelming majority. Mr. Iqbal Narain Gurtu by the University constituency, Mr. Govind Sahaya Sarma from Agra city, Mr. M. Narayan Prasad Ashtana from Agra rural, and Raja Hukum Tej Parasp Singh by Etawah. Ten thousand people voted and heavy polling is reported from several Districts.

LUCKNOW, December 3.

In the election for the University constituency in the United Provinces Legislative Council, Pundit Iqbal Narain Gurtu of Benares has been declared elected. Out of a total electorate of 2879 only and 1273 valid votes were recorded. Of these Mr. Gurtu received 1024 and thus secured the seat by a large majority.

JHANSI, December 2.

Mr. Chintamani has been elected to the United Provinces Council by 1196 out of 2136 total votes recorded.

Lucknow.

LUCKNOW, December 3.

The result of the election for the Legislative Council of the United Provinces for the city and district of Lucknow has been declared to-day. For the Lucknow city seat the total polling was 2,229 of which 141 were declared invalid. Out of remaining Pundit Jagat Narain secured 1989 and his opponent Mr. Tandon secured 99. The Pundit was therefore declared elected by a majority of 1890 votes. For the rural constituency of the district, Lucknow, the total number of votes recorded was 1343 of which 127 were declared invalid. Pundit Gokaran Naib Misra secured 6670, Sardar Nikal Singh secured 2648 and Babu Triloknath Bhargava 25. The Pundit was therefore declared elected by an overwhelming majority of 4022 votes.

Calcutta.

CALCUTTA, December 3.

To-day votes were recorded on behalf of the candidates for a seat on the Indian Legislative Assembly from the non-Mahomedan Calcutta constituency and for two seats on the Local Council from two constituencies. Sir Devaprasad Sarbadhikari and Mr. Charnu Chatterjee were the candidates for a seat on the Legislative Assembly and two candidates from each of the two constituencies for one seat in the Local Council. There was competition between Mr. S. K. Das and Kumar Rajendra Narain Roy and between Lt. Col. S. P. Sarbadhikari and Rai Radha Charn Pal. There was not much excitement and everything went off calmly. About forty per cent of the total strength of votes was recorded the majority abstaining from voting. The students of the Scottish Churches College which was one of the polling stations attempted of interfere with and put obstacles in recording the votes, but on the appearance of the Police calm was restored. The result of voting will be announced on Monday.

CALCUTTA, December 4.

At pollings in Calcutta for the Council elections seven students and four outsiders were arrested near the Scottish Churches College. Dr. Watt, Principal of the institution stood bail for the boys who were released. At the City College three students were arrested but released, Prof. Chatterjee standing surety for them. The charge against the persons arrested was obstructing voters to enter the polling stations.

Tinnevely.

TINNEVELLY, December 4.

The counting of votes for Urban seats of Legislative Council took place throughout the whole of last night in the presence of the Collector Mr. Davis. The results were announced this morning. Mr. S. T. Shanmugam Pillai the Dewan of Rettiyapuram secured the largest number of votes namely 5029 R. Appasami Naidu, Zemindar of Elayarasadandai coming next and both these gentlemen have been declared elected.

The Empire's Trade. Interesting Statistic.

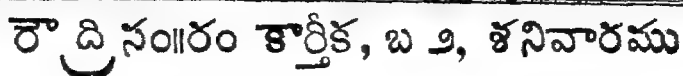
CALCUTTA, December 3.

An interesting statement was recently made by the President of the Board of Trade to the effect that much of Britain's pre-war trade with dominions has been lost to America and Japan according to the Department of Statistics, India. In India also these two countries have since the outbreak of war increased their shares in the total trade from 12½ per cent in 1913-14 to 26 per cent in 1919-20. In 1919-20 however Japan has lost to a considerable extent her position created during the war in import trade. Her share which rose to nearly 20 per cent in 1918-19 (from 2½ per cent in 1913-14) fell to 9 per cent in 1919-20. India as it noted, has not lost much ground in her trade with British Empire which had 51 per cent of the total trade in 1919-20 as against 54 per cent in 1918-19 and 52 per cent in the prewar year. The United Kingdom's share was 38 per cent as against 35 per cent in the preceding year and 41 per cent in 1913-14. Latest statistics for six months April to September 1920 show that 63 per cent of the total imports came from United Kingdom as against 45 per cent in the same period of 1919 and 65 per cent in that of 1913. America and Japan each had 9 per cent of the import trade as against 16 and 10 per cent respectively in the corresponding period of the previous year and over 2½ per cent each in the same period of pre war year. In export trade United Kingdom share in the six months of 1920 was 21 per cent as against 31 per cent in 1919 and 25 per cent in 1913.

Indian Liberals' Conference.

The third annual session of the National Liberal Federation of India will be held at the Gokhale Hall, Armenian Street, Madras on the 27th, 28th, and 29th of December 1920. In accordance with the wishes of the constituent bodies on the Federation, the Madras Committee has unanimously elected Sir Chimanlal Setalvad Kt., M. A., L.L. B., as President of the Session.

పైఁ బేర్కొనినకథలకడఁ జూపితివానిరార్థకథ యొ
 ద్దక్రమవికదముగఁ గానరాదు. దానిని గనిపెట్టుటలోఁ బహు
 శ్రమ నొందవలసికదచ్చినది. ఏలయునకథావాక్రమలగుటయే
 యొక నక్కడక్కడ నిజమైవచ్చుచుండుననుమానము. పా
 డేబ్బయినవి. శ్రుత్యేకముగాఁ గథారాశి మనునట్లు అంతురార్థ
 మనుననుమానముఁ దగునంతయూహారము గానింపదు. ఈకా
 రణములవల్లఁ జూపితివానిరార్థకథ యంతరిక్ష్వసనీయము
 గాదని నూపద్యప్తికఁ దోఁడకమానదు. కాని లోఁతునఁ బరికి
 తింపినచోఁ గవి కథాపూర్వము గథానాశిమనగాఁ జేయుట

“నే నుండగా దేశమున కేమి కొంత యని గర్వాటోపాస లోకములలో గనుకెప్పు వేయకుండ జూచుచున్నాను. కొందఱు మోటార్ల పార్శ్వభాగముల నంటిపట్టుకొని, చక్రముల ధూళి కన్నులలో ముక్కులలో బ్రవేశింప సహించుచు ‘మానక జూడరేమి? మా వంకజూడరేమి? యని కన్న కూతలతో గోడి యులులతో బయటబడుచున్నారు. కొందఱు-క్రొతులవలె గొండ్రుమచ్చలవలె జెట్టుకొమ్మల నెక్కి యిగిలించుచు దేశోపకార మహాదీక్షా పరవశత్వమున గాబోలు తపవీర బతులు వైచిన రెట్టలైన వెలుంగక, ‘మాకు మీ వోటియకుండిన యెడల మేమిటనుండి క్రిందికి దుమికి చచ్చెద మని బెడరించుచున్నారు.

కాని, వాల్లు దినములక్రిందల నొక చిత్రము జరిగినది. నేను నిద్రనించుచున్న యింటికి గొంత సమీపమున నొక యయ్యగారు నిద్రనించుచున్నారు. ఆయన యింటిలోనున్న శ్రీలిద్దఱు-ఒక్కరే పుణ్యశ్రీ-మఱియొక్కరే పూర్వ గువాసిన-పుణ్యశ్రీ మట్టన కాయన భార్యయే-రెండులకు సంతానములేదు. అందుకు భిన్నముగా జెప్పడగు- కాని యీ విధితుల్యుని గూర్చి ‘మహాబుక్షిషామ్ మత యశ్చ భిన్నా’ అను వ్యాయము ననుసరించి పలువిధములైన ప్రజాభిప్రాయము లున్నవి. ఆమె యారని యన్నభార్య యని కొందఱు, భార్య కక్కయని కొందఱు, మేనమామ కూతురని కొందఱు, నామెయే యారని ధనమనకు నుద్యోగమునకు సంసారమునకు మూలపాతునని కొందఱు, నామెను వదలిన గాని యారని సంసారము బాగుపడదని కొందఱు. నామె పరమ భక్తురాలని కొందరు పుణ్యశ్రీయని కొందఱు, తల కొక్కరిలిగా దలచుచున్నారు. బుద్ధి కొక్కరిలిగా నిశ్చయ పటచుచున్నారు. జిహ్వ కొక్కరిలిగా బలవచుచున్నారు. మాయాతత్వమును గూర్చి వేదాంతాలలో నైన, నింత యభిప్రాయవైవిధ్యములేదు- ఇంత యనుమాన చిత్రము లేదు- ఇంత నిర్ణయాసాధ్యత్వములేదు. ఆమె యొక్కొక్కప్పుడు శుద్ధపుణ్య శ్రీవలె గనబడును. అదియేమి విచిత్రమో! కాని, యామె పుణ్యశ్రీవలె నుండునప్పుడు మాత్రము మా యయ్యగారి భార్య స్వచ్ఛవిరతువులవలె గనబడును. ఆమె విరతుత్వము భార్య యందే సక్రమమునో భార్యపుణ్యశ్రీత్వ మామెయరదేయావహించునో, యీ పరీమాతులకి యెఱుక- ఆ అయ్యగారికి యెఱుక- కాని యామె స్వయాప స్వభావ నిర్ణయ పూర్వకము రాధాంతములు మన కిప్పుడక్కఱలేదు- మాటచచ్చినది. కావున జెప్పితిని- కాని చెప్పదలచినదే మనగా ‘బదులైదుదినములనుండి, యామె మహాబాధకు లోనైయున్నది. అది Hysteria అని కొందఱు Amatory-Paranoia అని కొందఱు Monomania అని కొందఱు, Temporary Insanity అని కొందఱు ఆమె వ్యాధిని తత్త్వమునకులె బహు విధములుగా వైద్యులు చెప్పుచున్నారు. ఆమె కన్నుమాయసరి కెప్పుడో కంటికి గనబడును ఆ విగ్రహమును గాంచి యామె మొట్టొకటి యేసెను. కన్నులెఱచిన తరువాత, రెండుమాడు నిమిషములవరకా క్రిమము పోకుండుటచే నది పోవుటలేదు- యెందును- పగ రెట్టో కాలత్యేపమగుచున్నది. రాత్రి కాకరాత్రివలె నున్నది. శుద్ధభుదకు విశ్రాంతిని నిశ్చయపటచుకొని యామె కందు అకు దగిన చికిత్సలు చేయించుచున్నారని నా కి సంగతి తెలిసి యామె యింటికి బోయితిని- నే నుత్తరదేశవాసి నగుటచే నాదాక్షిణ్యంబు వైష్ణవుడు, మొదట నన్ను గౌరవింపలేదు. ఆహ! మాచితిరా! పూర్వ గౌరవకావన మెట్లు గాడిదె వాలక మైనదో! ఎప్పుడైన, వెంట క్రొత్తవాడైన, నే దిక్కునుండియైన, నే దేశమునుండియైన, నింటికి రాగనే- యారని కేదురుగా వచ్చి- కుకల ప్రశ్నచుడి- శ్రీక ప్రక్షాళనమునకు నీరిచ్చి- రుచ్యములగు ఫలముల నిచ్చి- యంత కన్న రుచ్యములగు నాదరాలాపములిచ్చి-యాలిధ్యునిచ్చి-యాలిసంతోషపడెడి, సహచారసంపత్తితో బ్రవర్తింపవలసిన గృహమేధి, నీ దొత్తరుడా- పాశ్చాత్యుడా? దాక్షిణ్యుడా ప్రాచీనవాసియా? అని పసికూలిన విభాగ మొనర్చి-భ్రాతృత్వమును బరకురావప్రితి యొనర్చి- మానవధర్మమును మట్టిలో గలపి- జాలియతా సంహారకుగు కారవమును బూని- కుక్కజిల్లిని జూచినట్లు, పిల్లి యెలకను జూచినట్లు, మాచి- పశువుల కంటె బెరకు నీనముగా- బ్రవర్తించుచున్నాడు కదా! ఎంత పసికూలిన దినములు వచ్చినవి! జాలియతత్వము కలుపుకలుపునకు విడిగిపోయినదేయని నాలో నే ననుకొనుచు నయ్యా! మీ యింటిలో వెన్నతో యస్వస్థతగా నున్నారని తెలిసి, యాలోగ్య సంధానమునకై వచ్చితిని యున్నప్పుడు-

మున బలికితిని. “అయ్యో! హింగ్-వాంగ్- ఉకాయంగ్- ఉకాయంగ్” యని యాయయ్యగారు పలుకుచునొక్కరన్న కంబళమును క్రిందపట్టెను- ఆహ! మాచితిరా! స్వప్రయోజనాభిలాషముందు సర్వ దిగ్భేదములు సమసిపోయినవి. అనుబాట్లు నిల్వబాట్లు భేద మంతరించినది. సోదరత్వమంకురించినది- జాలియత తలమాపినది- ఆత్మలాభాపేక్షలేత నే యొకని నొకడు మాచుచున్నాడు. ఒకనితో నొకడు మాటాడు న్నాడు. ఒకని నొకడు నేవించుచున్నాడు- ఒకరి తేమమునకై యొకడు యత్నించుచున్నాడు. అదియే లేని యెడల జాలియతలేడు- దేశీయతలేడు- కులభేదంలేడు- మిత్రుడు లేడు- సోదరుడు లేడు. తల్లి లేదు- తండ్రిలేడు కొడుకు లేడు- ఏమియులేదు- ఒకని నొకడు- పొడుచుకొని, కలవకొని, తన్నుకొని పీటకొని, కాల్చుకొని, ప్రపంచమునంతట నొక్క పూటలో బ్రజలందఱు ప్రయశాపథ నాపాదించుటకై మైన సందేహమా? యని నాలో నేను దాతృత్వ సన్నివేశమునుబట్టి వెట్టిగా ననుకొనుచుండగా “కాశ్రీయనరు ధం దార - అయ్యో! అయ్యో! ఇప్పిడివా- ఇప్పిడివా” యని యా యయ్యగారు పలుకు సరికి దివ్య మంగళ విగ్రహాయగు నొక్క కాయ నాకెటుట నిలువబడెను. ఆమె కొంచెము చిక్కియున్నది. చిక్కుటయే- చక్కదనమునకు జక్కదన మిచ్చినదని నేను తలంచుచుండగా- నామె వ్యాధి చక్రవర్తయంత నాతో దరవలెఱుగు కలగూరగంపగా నుపన్యసించెను. “అయ్యో! కనులు మూసికొన్నప్పుడు నీకు గనబడు పికాచ మెట్లున్నదో సరిగా జెప్పుచు” నీ నామె నడిగితిని. ఎట్లువాడు- లావుపాటివాడు బొల్లి పెదవులవాడు బూరెయిగలవాడు-గుండ్ర మొగమువాడు- గొలుగుడుమీసాలవాడు-బోదకాలివాడు-పొడకకడుపువాడు. అట్టి బ్రహ్మ రాక్షసుడు నాకు 15 దినముల క్రిందల రాత్రివేళ దేవాలయ సమీపమున నున్న సుందలలో గానబడి నన్ను బట్టుకొని వెంపాదించుచున్నాడని యర్థమిచ్చు మాటల నామె చెప్పెను. ఆ సుందలలోని కారాత్రివేళ నామె వెట్టుటకు గారణము నే నడుగెత్తితిని. ఆమె చెప్పెను. ఆమాటలనువిని నీకు నేను వ్యాధిబుద్ధిబుద్ధిదనంబిని. ఎప్పు-ఎప్పు అని అయ్యగారు సంప్రమించిరి. “ఎప్పుడో? ఇప్పుడే! యని యాయనతో జెప్పి యామెను నాతో నిప్పుడే కొవలసందులలోనికి బంపవలయును- మీ రెవ్వరును మాతోగూడ రాకుండును.” అని నేనంటిని. ఆయన కొంత తలపటాయించుచు మీ రెవ్వరని నన్నడిగెను. నేను జంఘాలకాశ్రీని చెప్పితిని. “క్లబ్బు” అని యాంధ్రులవలన నీ పేరు తటముగా వినియుంటిని. నీతో నీమెను బంపుటకు నాకభ్యంతరము లేదని యారేడు నన్ను తింపగ నే నామెను దీసికొని యాలోవల సందుబద్ధమయి “అయ్యో! నీ కేమియు భయములేదు నేను నీకు గనబటచు ప్రతిమను నీవు బాగుగా జూడు” అని పలికి యటకు గొంత సమీపమున దేవాలయాధికారులతోడి వైరమునలవ ముగిసి పోల వారిచే గట్టబడిన Public Latrine గోడమీద నంటింపబడిన పెద్ద కాగితముమీది నిలుపు విగ్రహము నామెకు గనబటచితిని. ఆమె తెల్లబోయి- “జంఘాలకాశ్రీ పీడే- పీడే. పినిబాచియే జడిసికొంటిని.” అని గట్టిగా బలికెను. “అయ్యో! పీడేని యనరాదు. ఈరేడు మన రాజధానిలోని మహాజనలలో నొక్కడు. ఈరేడేనో సభ్యత్వము నపేక్షించినవారిలో నొక్కడు. జనసామాన్యమునకు బ్రతిదిను నావశ్యకమగు ఫలమగుటచే గాబోలు దీనిగోడమీద నామహాభావుల దేవతలించి సమస్త భావలకు సహించుచు నిలవబడినాడు. మహామహాడు. దేశభక్తుడని నే ననుసరి కామె వెక వెకలాడుచు ‘నాయనా! నన్ను బ్రదికించితినని యామె యింటి కామెపోయెను. నేను నాబసకు బోయితిని.

ఈ ఫల మాఫలమును భేదములేకుండ నన్ని ఫలములందును సభ్యత్వము నపేక్షించిన మహాభావులందఱు విగ్రహ రూపములతో వేంచేయున్నారు. వానకు దడియుచున్నాను. పశువులు తమ యవయము లాడలాగినను- సహించుచున్నారు. దేశీయలభములు ముందు దను కన్న మొర-నన్న మొర యని మనఃపూర్వకముగా నమ్మిన మహానీయుల కేమి కొంతో ఈ దివ్యవిగ్రహములే దేశీయ భావరక్షక దేవతలు. ఎప్పుడువచ్చునా- యెప్పుడువచ్చునా యని యెరుకెదురుచూచిన నొకెంబరు 80 రేదీ వచ్చినది. ఇది నువినమో దుర్భి నమో యెవ్వరు చెప్పగలరు? చెప్పలేక పోవుటయేమి? తెలిపి లేని వర్షములే యాసందేహము నిప్పటికి గడిగి వైచుచున్నవి కాదా? Polling Stationకు జీతము చూడగ నే నునయ మాలుగంటలకి పోయితిని. అది పెద్దస్తేమలలో నొక్కటి- దానిమట్టు గొప్పబోడి యున్నది. వెలుపలగూడ బహిరంగ స్థలము విశేషముగా నున్నది. ఆయాదళమునక నేక ద్వారము లున్నవి. ప్రతిద్వారమునొద్దను-రక్షకభటులు నిలువబడి యున్నారు. ఆయావరణములుమట్టును వదిలకొనించి మోటారు బండ్లు-గుట్టపుబండ్లు-బైక్లులు కెడ్డుబండ్లుగూడ నున్నవి. ఆవరణములో ననేక జనులు గుంపులు గుంపులుగా గొంతకొంతదూరములో వెదజల్లబడి యున్నారు. నేను గూడ యావరణము లోనికిబోయి, యొక్కొక్కగుంపునొద్ద నేమేమి జరుగుచున్నదో కనిపట్టుచుంటిని.

రెండు నిమిషగడల కడముగా గట్టిన యెట్టిని పెద్దగుడ్డ మీద “బ్రాహ్మణులకు వోటియ గూడ” అని తెల్లని యక్షరములు దాదకాయలవలె బ్రకాశించుచున్నవి. అచ్చట నొక్క పెద్దగుంపున్నది. అటకు బోయింటిని. ఒకమాడు జుట్టు నాకుడుగాబో బలిజి పెట్టిగాబో తెల్లని మీ సాలయా యన యిట్లు మాటలాడుచున్నాడు. “కారణము లనుగవలదు అని యిదివఱకు సహస్రసంఖ్యాయము వైన జెప్పబడినది అని యందఱేటికిననే. ఈయవలదు. బ్రాహ్మణులకు వోటియ వలదు-బ్రాహ్మణులను వైకిరానీయకుండు. అడగ(ద్రోహు)డు వారినడగ(ద్రోహు)ట కింతకంటె మంచిమయములేదు. వారు మనకొనర్చిన ద్రోహమును ముద్దచేసినయెడల, నాముద్ద యాధూమికం టె దెద్దదగును (Splended, Splended, అను కేకలు) వారు మనకు జన్మవిరోధులు స్వభావవైరులు సమాజశత్రువులు, బహిరంగ పరిపంథులు (Very good, Very good, That పంథులు is simply beautiful. Repetition reiteration, double, treble andquad ruple, is the time-honored unquestionable generator of im mensity of musket-shot vehemence and mome ntum Cow యని యుచ్చునంటల పురోగతితో గొందఱు కేకలు) పిల్లిగొంతులో జిలక మెడదెట్లునా? (Hear, hear అను కేకలు) పాముపుట్టలో కప్ప (వేట పెట్టునా? (Metaphor, pure, simple and distilled) అందుచే - ఈయ వుండు- ఈయకుండు- ఈయకుండు. (Marvellously మక్రాయి కంటె అని కేకలు చప్పటలు) ఇక్కడికి నుపన్యాసమైనది- మఱియొక్కచోట నింతకంటె రణగుణధ్వని జరుగుచున్నదని యక్కడికిబోవ యత్నించుచుండగా నింతలో నొక్క పిల్లి గారు నేను బ్రాహ్మణుడనని గ్రహించి ‘Brahmin block head’ అని నన్నొక్క త్రోపు త్రోసెను. అ త్రోపుతో మఱింత వేగముగా మఱియొక్కచోటికి బోయితిని.

అక్కడ నొక్కముసలి బ్రాహ్మణుడు డిల్లుపన్నెంచుచున్నాడు. “మనను వోటియగూడదని యబ్రాహ్మణులు పట్టుదలతో జెప్పుచున్నారు. అంత పట్టుదలతో జెప్పుట యే మన యర్హతకు నాభివ్యక్తమునకు బ్రబల నిదర్శనము. (Hear hear) అను కేకలు) వ్యక్తిలో నేమిబాటిలో నేమి యనూయ యధికాపాయకము. మన యందలి యనూయచే, పరిపాలకాదరణాభివృద్ధి భ్రాంతిచే- వారు మనతో గలిగించు కొనిన వైరమువలన నమము వారి కే కాని మనకు గాదు. (Hear hear అను కేకలు) వారు మనలను గోపమున విడిచి నను వారు మనకు బ్రయసోదరలు. (అహ! సకలతల్లి ప్రేమ చలిగుడ్డల గొంతుకోతదనము యని యొక్క యబ్రాహ్మణుని కేకలు) వారి యజ్ఞానమును హరించి (హరించి కాదు వృద్ధిపటచి యను కేకలు) వారికి విద్యాబుద్ధులను గఱపి, ఇంతకాలము వారికై యనేకశ్రమలుపడి వారికి గొంతయర్హతను సమ కూర్చి- వారినింత వారినిజేసిన యభిమానముచే, ననురాగముచే దామరత్వముచే నే నింతగా బ్రాహ్మలాచుచున్నాను. (నోటికి జక్కిన జంతువును గొలుకునప్పుడు మొసలియైన నింత విచారంపదు. అను కేకలు) విద్యలో, వినయములో, వ్యవహారదక్షత లో, మనశ్శక్తిలో, నాత్యక్తిలో, వారు మనకంటె మిగుల జిన్న వారు అందుచే మన ముగ్ధులతమ్ములు. వాకిత మీరు వోటులియవలెను. వారికర్త రయ్యున్నదా లేదా యను విచారణము మికక్కలలేదు. అర్హత లేదనుట సత్యమున కెంతమాత్రమును దూరముకాదు. (చీచి యను కేకలు) అర్హత లేదు. కావుననే యెటులయిన నిమ్మని ప్రార్థించుచున్నాను. అర్హతయన్న వారిని గూర్చి యొకడు చెప్ప నేల? ఇంటిలోనున్న చిన్న పిల్లవానికంటె తలకొక్క మిథాయియుండ నిచ్చెదరు. అనియున్న యొక దినుట కాతని కర్తవ్యమున్న దనియే యిచ్చుచున్నారా? అక్కడ ననురాగమే ప్రధానము కాని యర్హత కాదు. సాపేక్ష- ఇప్పుడేప్పుడే కన్నులు తెరచుచున్నారు. అనుసరికొక్కతాయి యొక్కడ నుండి పడెనో కాని యీ ముసలి బ్రాహ్మణుని భుజమునకు దగుల నాతడు క్రిందబడిను. బ్రాహ్మణులందఱు గొల్లుమనిరి. ఆహ! ఈ యుపన్యాసకర్త యెంత క్రోధము వెంటకొంతోకొనివున్నాడు! ఎంతగర్వము వెంటవైచ్యముతో మాటుచేసివాడు! ఎంత మనః కాశిస్తయు, వెంట మృదుల వాక్యములతో మలామాచేసివాడు. ఆహాహా నోటులిచ్చుటయే యీ యవలదని చెప్పుటకంటె నెక్కువ నిషేధ శక్తిగలదై యున్నదే! ‘ఈ కంటె’ ఉమాస్తా యెక్కువ ‘ఉమాస్తా’యనదే, మనస్సు కఠినమైనప్పుడు- కబ్బముల మృదువులయినను గఠినములే- మనస్సు మృదువు మైనప్పుడు కబ్బములు కఠినమైనను మృదులములే- ప్రధానమగునది మనస్సు కాని వాక్కుకాదు.

“అహహ! నీరైరములు దేశమున కత్యంతారివృద్ధములై యున్నవికదా! నీవు బ్రాహ్మణులు కారు. వార బ్రాహ్మణులు కానట్లున్నారే- ఏమో విచిత్ర స్వభావములు నీరి నా నహించునట్లు కన్పటచున్నదే! ఇందువలన నింక నేమి పుట్టి మునుక యున్నదో, యేది యేవిధముగా నెప్పటికిని బనికి రాకుండ ధ్వస్తముగా దలచియున్నదో, యింక వెంతనగు బాటలు నష్టము లొందవలసియున్నదో! భగవంతుడా! యీ యాపదలనుండి దేశము నుద్ధరింపవా “యని దైవనామ స్మరణ

మొదటగాను 'కాంతమ్ పాపమ్ - కాంతమ్ పాపమ్'ని
తెంపలు లాచి కొనుచు మఱి యొకచోటికి బోవుచుండ
నింతలో 'బాపనచుట్టలు-బాపనచుట్టలు' యని యొకడు
చుట్టలపట్టు 'వెలివై' బెట్టుకొని యున్నాడు. బాపన
చుట్టలమీదని తెల్లబోయితిని-మడికట్టుకొని కాల్చుకొనదగిన
వనియో? దేవతార్చనపు బెట్టెలో దాచదగినవనియో? దాని
కళ్ళ మేము వికసింపజేసితిమి. బాపనపిత్రిని, బాపన మా
మిల్లని, బాపనకూరలని, వినియుంటిమి. బాపన పిత్రికి కోమ
టి పిత్రి లని కూడబేరు. నురనుర లాడుచు దుట్టు మనియే
మూలకో పాటిపోవు స్వభావముగల వగుటచే వాని కాపేరు
వచ్చియుండు నేమో! బ్రాహ్మణులకు మామిడి పండ్లయెడల
ప్రభువులు తాము వివట కిష్టపడక, ప్రళప్తములైన పండ్లెచ్చు
టకంతకంటె నిష్టపడక, యేదో వాలా యతలు దీర్చుకొనుట
కు గాను, ఇచ్చి యాయనటుండుటకు గాను, నోటితో లేద
నునది చేతితో లేదనునట్లుగా గ్రచ్చకాయల మామిడియని, మే
క మెటిక మామిడియని, బొన్నల రాసిమామిడియని, చక్కార
పు బొటికి గానియానని, తడిమిన గాని చేతికి దగులని కా
యలుగల చిత్ర విచిత్ర మమిడి చెట్లరకములు త్యాగశీలం
గు మహారాజులకొండలు-బ్రాహ్మణుల మొగముల గొట్టు
టకు (బ్రత్యాస్త్ర) గా దను తోటలో నాటి పెంచుట యా
చారమని నేను వింటిని. కాని యది సత్యమని నేననుకొనును.
అట్టివానిని బాపన మామిళ్లందురు. కాని బాపనచుట్టలేమి! అని
నేను శంకించుకొనుచుండగా నింతలో "అబ్రాహ్మణచుట్టలు
అబ్రాహ్మణ చుట్టలు" యని మఱియొక్క కేక వినిపడెను.
నది. నది. ఇదియ! బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణభేదము చుట్టలలో
గూడగలిగినదా! దేశమున కెంత దురదృష్ట నిద్రించినది! జాతి
యత కెంత ఘోరావహానదీక సంభవించినది! అని నాలో నే
ననుకొనుచు మఱియొకప్రక్కను జూడగా N. C. అను పెద్ద
యత్తురములగల శిండామొక్కటి యగపడెను. N. C. అ
నగా Numberless Cakes కాబోలు. కాదేని New
Cigarettes కాబోలు" నని యనుకొనుచు నక్కడి గుంపు
ను సమీపించగా నాగుంపులో నొక్కడ యిష్టపడెనుచు
న్నాడు "మనకు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణభేదము లేదు. సమస్త
బ్రాహ్మణభేదములు-సమస్త భేదములు-సమస్త భేదములీ
'Non-Co-operation' రంగమందు నాకమెందుచున్నవి.
మనకు తేడామలే భేదములు గాని గ మ్య స్థాన మొక్క
టియే, ప్రయత్న మొక్కటియే, ఫలమొక్కటియే, మన సత్య
మొక్కటియే, మనకున్న సంఖ్యయొక్కటియే! గాని రెండవ
సంఖ్య మనకు లేనేలేదు. స్వరాజ్యమొక్కటియే మనవికల్ప
భిసంధి. శత్రువు వెచ్చచే జంజీరదాడిపడవచ్చును. ప్రభంజ
నాటోపమచే హిమాలయము కదలవచ్చును. సముద్రముపొంగి
మార్గగోళములాని యగ్ని వార్షవచ్చును. కాని, రాజకీయ
ప్రపంచమందలి యేసంక్షోభమైన, నేపహంధోళనమైన, నే
వాంతర ప్రళయమైన, మన స్థిరమైన, నిశ్చలమైన, కాశ్యపమైన
ప్రయత్నము నలుమూత్రమైన నూడజాలదు. కనల్పకాలము.
స్పృశింపజేసిన జాలదు. (సత్యము సత్యము అనుకేటలు) గుండె
లమీదఁ జురుకుకొని-మేమే మా దేశమునకు బరిపాలకులము
సర్వత్ర పరిపాలకుము మేమే యని సత్య బుద్ధితో, సత్యా
గ్రహముతో, సంకరంగ కుద్ధితో, నాత్మ నిశ్చలత్వముతో, నను
కొనుచు, అనుకొనుచు, అనుకొనుచు, మీ రట్లుగుదురు. అగు
దురు. కాని యెడల నికర జడమా? మే లేదు. ప్రపంచమేలేదు.
ఆత్మయేలేదు. కాయబలము బలముకాదు. ఖడ్గాదిసాధనబలము
బలము కాదు. కాల్పలము బలము కాదు. కంభాణసేనా
బలము బలము కాదు, గజయూధబలముబలము కాదు. ఆత్మ
బలము బలము. అది మనకున్నది. ఎవ్వరికిని లేనదనియే! మన
కున్నది. ఇప్పుటినుండియో? స్పృహగినినుండియన్నది. కాని యి
ప్పుడది ప్రచ్ఛన్నమైయున్న హేతువునక బిడికటిలోఁ బట్టవల
సిన జాతికి-వానిసలమై యుండవలసివచ్చినవి. ఇప్పుడయిన మీ
రు సర్వకర్తృమంతములయిన జగద్యావృత్తములైన యాత్మలమ
ని గ్రహించుకొనుచు, అనుభవమునకు దెచ్చుకొనుచు, అట్లా
చరింపుచు, మనకు స్వరాజ్యమేలరాదో చూచెదము మనకొక
రితోడి నెరము కలదు. పిడుగులుమీదఁ బడిన సరే తలయొ
గ్గడము. ఎవ్వరును కానరానిసభలలో సభ్యత్వము వశేషింప
వలదు. ఎవ్వరైననట్లు వేషించినను మీరు వోటులియవలదు. ఈ
యవలదు. ఈయవలద"ని యాతడు చెప్పునదికి "ఈయవల
దేమి! ఈయవలదేమి! ఈయకుండినయెడల సర్కారునకు నష్ట
ము కాబోలెనేమి! ఇచ్చినదేదో పచ్చుకొని, దానివై దాని
నడుగవలయును. గాని, కలదు కలదన్న యెడల-(అడుగటా!
ముష్టియెత్తుకొనటా! మనకంతప్రారబ మేమి! అడుగుటయే!
మనవస్తువును మనమడుగుటయే! తిసిగొందము. మనదేశమును
మనము తిసిగొందము అను కేకలు) అట్లు తిసిగొనుటకే కాదా
యావోట్ల ప్రయత్నము! నేర్పులేక-యోరిమిలేక, దూరదృష్టి
లేక, స్వలాభభావమే లేక, ప్రపంచ కైఖరియే యెలుంగక,
వోటులియవలదని బోధింతురా? మనవారు కాసన సభలలో
గూరుచుండిన గాని సర్కారువారు మన దేశమును బరిపా
లింప లేరుకాబోలు! ఇరువదివందలవలె ప్రాంతం మనవా
రెవ్వరైనను కాసనసభలలోనుండిరా? అప్పు డెట్లు పరిపా

లింపికో మీరు వోటు లీయకుండిన యెడల నిక ముందట్లే
పరిపాలింతురు. ప్రయోజనకరము లున్న యెడల (బ్రతిష్టలున్న
యెడల) బ్రతిష్ట లున్న యెడల (బ్రాధవాగ్ధతలున్న యెడల
కాసనసభలలో జొరబడవలయును. మన హక్కులను గూర్చి
హోరాహోరిని కాసనసభలలో బోరాడవలయును. అంతే
కాని కాకులు చూచుకొని చేతులు వెలికిలవైచి, మూఁతిలిగిం
చుకొని యూరకుండనేల? మీ దృష్టిమందపుబోధనము
వలన నెందఱు మహాబుద్ధికాలు రర్థించిన సభ్యత్వమును
వర్జించివారో? మీ రెలుగుదురా? ఆ నష్టము వేళమనకు
జాలదా? ఇంకను వలదని బోధించుచున్నారా? ఏ చుట్టల
వర్తకులూ, యే పశువుల పాసగుడుల వారో, యే బండ
కంట్రాక్టుదారులూ, యే నడమంతరపు సిగిలవారో, యే నిర
క్షరకుటులూ, యే యవత తనకనడు వడులవారో, తేపు కాసన
సభా పీఠముల నలంకరించు నెడల. మన గొంతుకలను మనము
బుద్ధిపూర్వకముగా మన చేతులతో గోసికొన్న వారముకామా
రండు రండు రండు వోటులిండు. ఎవరెట్లు రాగలరో చూతము
తిరుగ Settlement శీఘ్రముగా రావైయున్నది. పన్ను
తంత హెచ్చునో- తరువాత బండ్లగిరించిన లాభములేదు-
రండు- ఎవరెట్లు రాగలరో చూతము" అని గంభీరస్వరమున
కేకలు వైచుచు గొండలు వోట్లను దీసికొని యొకవైపు
వుండు ముందునకు బోవుచున్నాడు. వలదువలదని వారి
చేతులబట్టుకొని కొండలు వెనుకకులాగుచున్నారు. రండు
రందని వారిని ముందుకు మఱి కొండలు లాగుచున్నారు-
ఎక్కడఁ జూచిన దొమ్మి- ఎక్కడఁజూచిన ద్రోపుడు- ఈ
సందడిలో నబ్రాహ్మణులు కొండలు బ్రాహ్మణులపాఁగ
నెగురగొట్టివారు. సభ్యత్వ మవేషించిన వారందఱు. వారి
వారి వోట్ల యెద్దకు వచ్చి యేమేమో బోధించుచున్నారు.
ఈ బోధనలు ప్రతిబోధనల వలన బుద్ధియగుచున్నవి. కాం
డ్రగింపు తప్పువయోజి- సకలింపులధికములైనవి- కట్టుకువైకి
లేచుచున్నవి. కాల్పకాల్పకొండఁ బడి నల గు చు న్నవి.
మోచేతిపోట్లు కల్యములను విండిచేయు చున్నవి. నెత్తిపై
మొట్టు బ్రహ్మరంధ్ర భేదన మొనర్చుచున్నవి. గ్రుడ్ల మీరు
దిరుగుచున్నది. క్రిందపడిన వాండ్లు లేదలేదండ నున్నారు.
సంఘమున నింతతోందర కలిగినను కాంతమూర్తులగు కొండలు
రక్షకభటులు దూరమున గూరుచుండి యెల్లపాఁగలను నేలవై
బెట్టి యాకుచుట్టలను నోటిలోఁ బెట్టి Emden కొట్టిన
దెబ్బను గూర్చియు-భంభాచార్యులకు బాల్కమణి కింగంజరయై
నాటకములోఁ దలయంటుటను గూర్చియుఁ జెప్పుకొను
చున్నారు. ఇంతలో సమస్తము కొంతకాంతింపినది. Candi
dates కొండలు తమ తమ Voters కొల కెదురు చూచు
చున్నారు. ఎందఱో రాలేదు. ఇంతలో నొక్క మిగుల
సంపన్నుడు- విశేష జనసాక్షరణ పటిష్ఠఁ డగు నొక్క
Voter కొక్క- తెల్లిగ్రామ వచ్చినది. అది విప్పి చూచుకొని
యారెడు గోలుగోలున కేదవుచున్నాడు? ఏమి యని సమీ
పస్థు లడుగుచున్నారు. భార్య తెంకకూరల Cholea చే
మంజించిన దని తెలిసినది. "రై లిప్పుకు లేదు గదా Vote
యిచ్చియే వెళ్ళవచ్చు నని తల్పింబంధి యగు Candidate
నిర్దాక్షిణ్యముగ నిర్ణాజముగ, నిర్బుధయమునా, మనుష్య
ప్రకృతికి వ్యతిరేకముగా, నా Voter తో ననెను. ఆతం
దేన్నుచుబోయెను. ఆయనలో నెందఱో పోయిరి. మఱి
యొక్క Candidate మాటు. చేరితో నిప్పించిన దొంగ
తెల్లిగా మని గుసగుస లంతలో బయలుపెడలినది. అందుకు
దగిన ప్రాయశ్చిత్తము నా శత్రువునకుఁ జేసితి నని "మొదటి
Candidate రెండవ Candidate ను గూర్చి కోషముతో
జనియెను. రెండవ Candidate సంబంధు లగు వోట్ల
చాలమంది యింకను రాలేదు. ఎందుచేతనో యని యాతడు
పరిశీలించుచుండఁ" దను Voters ఆండలు క్రొత్తగా
బెట్టిన Coffee Hotel లోఁ బడిపోయి యాన్నా రనియ
లేవినలేవకుండ నున్నారనియు, నెవ్వడో వచ్చి యా రెండవ
Candidate తోఁ జెప్ప, నాతడు గద్దదికతో "అర అర"
యని యనెను. మొదటి Candidate సంతోషముతో
సకలింపెను. Coffee లో మదద్రవ్య మేదన (బ్రమాదమునక
గలిగినదేమో కాక వారిప్రకృతు లట్టివో యెవ్వరు చెప్పగలర?
Coffee త్రాగిననాడఁ. మా మిత్రుని కొకనిక గన్నులు కనక
బడకపోవుట నే నెలుంగుదును. భృత రాష్ట్ర న కంధర్వ
మాతని తండ్రి కాఫీ త్రాగుటచేతనే కలిగిన దని మా మిత్రుని
నమృకము. అంతట రెండవ Candidate, Polce Police
అని కేకలు వైచెను. వా రెవ్వరును రాలేదు. మాటలాడ లేదు.
వినిపించుకొననలేదు. ఇంతలో మఱియొక్క వోటు నొక్క
Candidate తన Voters లోఁ బ్రముఖులైన నల్యుంక
రాలేదని యావలఁ దిష్టపరమువలక ద నా త హ లా డు
చున్నాడు. Side Car ను బంపివారు Motor ను బంపిం
చుటకు యత్నించుచున్నాడు. ఆ Candidate కు శత్రు
లికిని తొందరఁ జూచి మిగుల సంత సిం చు చు న్నాడు.

Motor Accident కలిగినదనియును, నల్యుంక Votersకు
గూడఁ గొలఁదగా దెబ్బలు తగిలినదనియు, వా రానుభవిత్రా
నున్నారనియు, గాని వారికి ప్రాణ భయము మాత్రము
లేదనియు, నెవ్వడో వచ్చి యా నల్యుంక వోట్ల రాలేదని
గింజుకొనుచున్న Candidate తోఁ జెప్పెను. ఆ వార్త
గావాలమువలె సంఘ మంతయు వ్యాపించెను. Motor
Driver లంచము తీసికొని యాపని బుద్ధి పూర్వకముగాఁ జేసి
నాడను ప్రతితి ప్రబలెను. ఇంతలో 'Non-Cooperation
అగ్నిపెట్టెలో' యని యొక్క వర్తకుఁ డటచెను. 'నీ యగి
పెట్టెలు కాలిపోను' అని యొక్కడు వినుంగు కొనుచు
దిట్టెను. మీరు శపించినను నవి కాలనవి కావు. అందుకొక
వానికి నాన్ కొ ఆపలేమను నామధేయ మీయఁబడిన దని
యొకడు పరిహసించెను. Motor accident కు సింఠో
షించి సకలించిన Candidate సంబంధు లగు Voters లో
ముగ్గులు మిక్కిలి ముఖ్యమైన వారు Polling station
లోనికి వచ్చియు నెందులకో వెలవలికి బోయి వారు తిరుగ
నింకరాలేదు. ఎక్కడ వెదకినను గానరారు. తన శత్రులేదో
మోసముచేసినాఁ దని యాతడు పదనల్లు ద్రొక్కెను. ఆతని
శత్రు వతనిని మోసముచేసిన మాట సత్యమే. గోలకొండ నుండి
ముగ్గులు మేలైన సానులను విలిపించి యా మువ్వరకు
వారఁ డీ సమయమున వారి నంటఁగట్టించి నాడు.
గోలకొండ సాను లుండగా Polling Officer
మొగమెండు చూచును? ముద్దుల తొందరలో Votes
యెవనికి జ్ఞప్తియందును? కాని యీ మోసకాండముత్రము
బహురసజ్ఞుడు- ప్రపంచపుఁ గిట్టుకెఱిగినవాడు. ఏ యర్థ
మధికాకర్త జ ముచితమో యది యెఱిగినవాడు-ముగ్గులు
సానులకు మూఁడెదులు పదునెదురూపాయలు మూత్ర మిచ్చి
పరపక్షపరకురావప్రతి యొనర్చినాడు. తనకా చవుకచేరము.
వోట్ల కానుభము. సానులకా సంతకర్పు- విన్నవారికా విచి
త్రత- కార్యమా నిర్వాళకము. ఆక్షేపణమునకా- అవకాశము
లేదు- ఇంతకంటె గావలసినదేమి? కావలసినదింక ముందుం
దనేయున్నది. ఇదియంతయు నావరణములాని గత్తరయే-
Station లో నేమి జరిగినదో మీరు వివరలచితిరేని ముందు
ప్రాయడును. ఓమ్-కాంతిశ్యాంతిశ్యాంతి.

గంగా సంగీతము

(అనంతపంతుల రామలింగస్వామిగారు)

శారదముని సంగీతమునన్ పులకితమైన శ్రీ-
—నారాధణ పాదోద్ధవ నవ్యామృతమామ నే-
గలకల మని— కలకల మని—
కలకల ప్రహసించెదన్||

నలువకమండలువుఁజేరి నలువారును చూచుచు—
జ్వలిత జలాజాటమునన్ చరియించి స్రవించి నే
జలజల మని—జలజల మని—
జలజల ప్రహసించెదన్||

విశలపథమునందు జింది వితరత ప్రభతోడుతన్
కోదనీతముఁజటలము రొప్పి యుప్పి యప్పువై
తళతళమని —తళతళమని—
తళతళ ప్రహసించెదన్||

నిరహిమాద్రి శిఖరిఁ జేరి శతసహస్రపుష్పములై
పతితోద్ధారిణి నాచున్ భరతధ్వజమందు నే
జలజలమని—జలజల మని—
జలజల ప్రహసించెదన్||

కాద్యలలల తరుకటులకు క్యామలనర్త మిడుచున్
నుజలమిచ్చి, నుఫలమిచ్చి, నుగతినిచ్చి హెచ్చి నే
మిలమిల మని —మిలమిల మని—
మిలమిల ప్రహసించెదన్||

కమలలతాదోలికల నుఖమున నూగి హాయిగా
కలహంస చకోర కోకకవులుఁ బాటఁబాడ నే
కిలకిల మని —కిలకిల మని—
కిలకిల ప్రహసించెదన్||

అలరులతాగృహముఁ జొచ్చు చలరి లేనెసోపలన్
అని పక్షసర్వగులనుఁ బూని వార్చి మునుఁగనే
వలవల మని—వలవల మని—
వలవల ప్రహసించెదన్||

సహాయనిరాకరణము.

శాసనసభల నియోజనము.

అలహాబాదు

అలహాబాదు మహమ్మదీయ నియోజకవర్గపు అభ్యర్థి యగు గౌ. రాజ అలిగారు కళాకాలాధికారులను అభివేదిం చేయ వలె కట్టుబడును కదలకుండాదని జోధించుచు కంటి వార్తవంటిది. కీ.భూవలమునే అభివేదిం చేయ, వాటి అవలం బించుచున్న విధానము చూడవలెను విషయము గ్రహించె వరు. మరలమేటిం ఇట్టి ఘోరము లనేకములు జరిగినవి. విద్యార్థులు కట్టుబడులవారై ప్రశ్నచేడవని నమ్ముచున్నా వని గౌ. రాజ అలిగారు చెప్పిరి.

శివరాత్రి గారు సంయుక్తరాష్ట్రముల కాసనసభ సభ్యులుగా ఎన్నికౌచుండిరి. (1196 వోట్లు) ఇక్కర్ నారాయణ గుర్రగారు విశ్వవిద్యాలయపు నియోజకవర్గప్రతినిధిగా ఎన్నికౌచుండిరి. ఆ గ్రామమునకు ప్రతినిధి గా గోవింద సహాయకర్మగారు, ఆ గ్రామమునకు ప్రతినిధిగా నారాయణ క్రమశాస్త్ర అధికారులుగా, ఎటాకనాస ప్రతినిధిగా రాజ శామంట్ కి ప్రతినిధిగా ఎన్నికౌచుండిరి. వోటర్లలో అధిక సంఖ్యయు ఎన్నికలందు పాల్గొనిరి. ఇక్కర్ నారాయణ గుర్ర గారు సమూహ కేంద్ర బి.డి.న 1278 వోట్లలో 1024 వోట్లకు పొందిరి.

అక్బర్.

అక్బర్ కట్టణ ప్రాంతపు ఎన్నికలలో 2229 వోట్లకు తమవోట్ల నిచ్చిరి. అందు తెల్లవోట్లసంఖ్య 141. కుండీర జగన్నారాయణగారు (1989 వోట్లు) కట్టణప్రాంత కక్షయన నెన్నికౌచుండిరి. అక్బర్ జిల్లా నియోజకవర్గమువారు కుండీర గోకర్ణనాథ (మి.క.గారిని) కాసనసభసభ్యునిగా ఎన్నికౌచిరి.

మంజుబు

అమృతసరంజిల్లాకుందలి 2599 సిక్కు వోటర్లలో 105 గురు వోట్లకు మౌరతు ఎన్నికలందు పాల్గొనిరి. ఈ జాబు కాసనసభ నియోజకవర్గములకుందలి వోట్ల సంఖ్య 44858. అందు 14260 కుంది (నూటికి 81 1/2 శాతం) మౌరతు ఎన్నికలందు పాల్గొనిరి. హిందువులలో 948 గురు లేక నూటికి 21 కుంది చొప్పున, సిక్కులలో 5475 గురు లేక నూటికి 29 కుంది చొప్పున, మహమ్మదీయులలో నూటికి 89 కుంది చొప్పున, మహమ్మదీయులలో నూటికి 89 కుంది చొప్పున వోట్లకు ఎన్నికలందు పాల్గొనిరి. 175 కుంది భూస్వాములలో 101 కు తమ వోట్లను ఉపయోగించు తొనిరి.

సామ్రాజ్య కాసనసభ నియోజక వర్గములో నూటికి 37 కుంది చొప్పున మహమ్మదీయులు, నూటికి 80 కుంది చొప్పున సిక్కులు వోట్ల నిచ్చిరి. స్టేటు కాన్సిలు నియోజక వర్గములో హిందువులలో నూటికి 15 కుంది చొప్పున వోట్ల నిచ్చిరి.

బొంబాయి.

ఉత్తర దివిజన్ నియోజకవర్గము కక్షయన సర్దారు బామాంజి అద్వివర్ దేశాయ్ గారు, దక్షిణ దివిజన్ కక్షయన అన్నాలి కె.గం, సభ్యునిగా కక్షయన కామర్, బాద్లిగా ర్థ సామ్రాజ్యకాసనసభ సభ్యులుగా ఎన్నికౌచుండిరి.

పూనా.

పూనా మహమ్మదీయ నియోజకవర్గ మువారు సర్దారు గులాం జలీగారిని సామ్రాజ్య కాసనసభసభ్యునిగా ఎన్నికౌచిరి.

కలకత్తా

గర్. డి. సభ్యునిగా, చాంద్ వంద విద్యులుగారు సామ్రాజ్య కాసనసభ ప్రాంతపు అభ్యర్థులు, సి.ఆర్.బాను, తమూర్ ప్రాంత నారాయణరాయ్, డి.సి. సభ్యునిగా, రాయ్ బాంధా చరణపాయ్ గారు ప్రాంతకాసనసభ రెండు సాసములకు అభ్యర్థులుగా నున్నారు. నూటికి 40 కుంది చొప్పున వోట్లకు ఎన్నికలందు పాల్గొనిరి. ఎన్నికల ఫలితము సోమవారము నాడు ప్రకటింపబడును. (తెలంగాణ స.ప్రే.మే.పు.య. కనబడ లేదు.

రంగూరు

రంగూరుసంబంధ జరిగిన స్టేటుకాన్సిలు ప్రాంతపు ఎన్నికల లో వోట్లలో నూటికి 25 కుంది మౌరతు ఎన్నికలందు పాల్గొనిరి కచ్చేకారమునందు ఫలితములు ప్రకటింపబడును.

కాలికట్

జెమ్మనియోజకవర్గము ప్రభాకరనాథమగారిని స్థానిక కాసన సభసభ్యులుగా ఎన్నికౌచిరి.

నర్సాయంపేట సింగుగారి కేసు- తీర్పు

‘అకాలి’ ప్రతినిధులకు సర్దారు మంగళసింగుగారు ‘సహాయనిరాకరణ’ వై మూడువ్యాసములు (వాసిరని వి. సి. సి. 124, 168 ఎక్స్ కల) ప్రకారం ఛార్జ్ చేయ బడిరి. లావలోడు జిల్లా మాజీప్రెసిడెంట్ గురు మేషు ఛెరాగగారు కేసు విచారింపి నిందితులను కిసంత్వరములు కధిసత్తు కెయ్యూనా పాయలు జిల్లావాసిధింపిరి. జిల్లాకలెక్టరేషన్ ఎడల మరయు కసంత్వరం కలిపి కలపబడించెదరు.

‘నర్సాయం’ ప్రతిక.

‘నర్సాయం’ ప్రతికయందు సవంబరు 16-న తేదిన ‘వోటునిచ్చుయూ, మామటయూ’ అక్షరీ క్రింద ఒకవ్యాసము ప్రకటింపబడినది. ఈ వ్యాసము బాహ్యశాస్త్ర కాసనము నకు కృతీకేతముగ నున్నదని కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు గారు ప్రతినిధులకు పాచ్చింపిరి. ఈవ్యాసము ‘యంగు ఇండియా’ ప్రతికలోనిది.

మధుర.

కర్నూలు లెడతెలిసేతెడంద కిరియుటచే, నిష్పటిక ముయ్యిలకు కాగుగా జరగ లేదు. మైక్లొలది దూర మునకున్న పోలింగు స్టేషనులకు గ్రామములలోని ఓటర్లు, ఆ కారణముచే తమగ్రామములను వదిలి వెళ్లలేకపోయిరి. ఓట్లు నిచ్చుటలో బ్రజలు పూనుకొనకుండుటచే, సంఖ్య చాల తక్కువ అయినది. మధుర తాలూకా కచ్చేరి పోలింగుస్టేషనుకు కాసనసభకు 50 కుంది ఓటర్లుకు సామ్రాజ్య కాసనసభకు 18 గురుకు వచ్చి ఓటులిచ్చిరి. మేయరుని ఓటర్లుగల, యక్కడ యీ సంఖ్య చాల అసంతృప్తిగా నున్నది. గాత తెలిసివంత వరకు ఉండలమునం వంతట నిట్లున్నది. డి.ఎం.డి. కలెక్టర్ గారు సహాయనిరాకరణకలంబులకు తెలుపమంది గలరు. అక్కడనుండ ఓట్లు చాల తక్కువగా నున్నవి. సామ్రాజ్యము మాత్రమేనేకల వచ్చి ఓటులిచ్చిరి. మిగిలినవారెవరను వెళ్లలేదు. ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులు, దుశీరకే దు మధురలో నిష్పటికయి యునుకంత అయినను, యజ్ఞేయ కనబడలేదు. సహాయనిరాకరణకలంబులకు, కేవలమంతక గంధిగారి బొమ్మలకు భరించుకొని, పోలింగుస్టేషనులకద్ద నిలు కలబడిరి. ఓటర్లు పోలింగుస్టేషనులకు వెళ్లకుండా వాటివైపున కలిగిరి. ఈ ప్రాంతములందు, సింహాకీరము వలెకన్న సహాయ నిరాకరణకలంబులకు లగు, రామకాళియ్యర్ గారు, కట్టణము మధ్యనున్న అన్నాలి కం మంతుకముకద్దకున్న పోలింగు స్టేషన్ కద్దకుండిరి. ఒకవెద్దకుడితీసి భరించి, కానిమిడ గంధిగారి, బొమ్మలకు, భరించి, అనేకమంది ఓటర్లుకు, పోలింగుస్టేషనుకద్ద నుండి తప్పివేసిరి. సామ్రాజ్యము మాత్రము విస్తారము ఓటు నిచ్చిరి. వారిలోని సహాయనిరాకరణకలంబులకునూడ తుడకు ఓటు నిచ్చిరి. మధుర లో వి.కె.వి.ద్యాల యు యొన్ని కలకున్న 250 కుంది ఓటర్లుకు 161 కుంది ఓటులిచ్చిరి. మహమ్మదీయులలో యింతవరకు కచ్చే మిగిలినవారెవరను వదిలేరలేదు. ఆ విషయం జిల్లా ఇండికాక్షునూడ సమ్యక్జిట్టి. కొద్దిబండ్లుమాత్రము వైలు స్టేషనుకు మాటి కట్టబడినది. పోలింగు స్టేషనులకు, మాటి ఇండ్లుకట్టటకు ప్రాతినిధి కిక్కిరించిరి. (మదరాసు మేయలు)

చెన్నపురి నియోజనము

బాన్సువా(బాన్సువా)కక్షయ.

సి. గాజిగోపాలాచారిగా రిట్లు ప్రాయశున్నాడు:— ఈసంగరమునందలి నియోజనమున బాన్సువా(బాన్సువా) కక్షయ ప్రభాకర మధియగా గోచరించునది. ప్రకటింపబడుచున్న రిక్లములయి బాటిలకు సమస్యను, సంపూర్ణముగా మూలప్రొ సిరి. అనుమానకేవలములను ప్రతికేయలలో నూడ సమూహ కేవలములు కలకుట విధిగాన, నికృష్టక్రియలుగా భావించ బడిన బాన్సువాలు నూడ తిరుగబడి, పక్షపాతికలంబులందు, బాన్సువాకురుల కిందుకైనను తీసిపోక వారిలో సమూహగా విషయము తెలిగిక్కిరి. ప్రాచీన కాలమందు కేవల మురులవలె, బాన్సువా(బాన్సువా)కేవలము, సంగరనియోజక వర్గమునుబంధి, మధింక, నామవలె, కేవలము ప్రత్యేకమునకల లావలమే జరిగింది. కాని గ్రామ నియోజకఫలితమునకు కల కరుదు యీ ఆలావలములకు భీమింపి దేశమును రక్షించుననియే నే నాశించుచున్నాను.

చెన్నపర నియోజకము, యోజకాగ్రంథ కేవలము మటుండ, చెన్నరాష్ట్రమున కంతటికైన ఫలితములను తెల్పు వాలదు. మండలములందలి, కట్టణములనుండి కచ్చేకరంతి వార్తలవలన, సచట కచ్చేకరంతి వివరాధిభిలోనుగాని వారంత యను సహాయ నిరాకరణమును ప్రాతిగా సంగీకరించుట నిజిత మగుచున్నది. ఏమిటిగనను, సంఖ్యకుబట్టిగాని, యోగ్యతను బట్టి గాని, సంగర నియోజక వర్గ మునకెట్టి ప్రాముఖ్యతయులేదు. సంఖ్య 17000 క్షలోపు. రాష్ట్రము మొత్తమున నూటికి 1 1/2 శాతంకులేపు. విద్యార్థిమయమున 80 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంట వాటికి విద్యుట, అన్ని సోలింగు స్థానములందును ఓటులిచ్చినవారు చాలమంది, అక్షర జ్ఞానమైనవారు లేనవారే వారిని కొనవచ్చిన బండ్లువారిగాని, వారి ముఖ్యస్నేహితుల వారిని గానికావు. ఓటులిచ్చువారికి బండ్లకు సంపూర్ణదనకు నిబంధనమును, అభ్యర్థులందరకు మూడ యేకీభావముతో ప్రాతిగా నెట్లంబించిరి. ఆకాడు ఓటులిచ్చువారిని కొనవచ్చి స మోటాకుబండ్ల వమోటా నెంబరులకు నేను (వాసియుంచితీసి. ఆబండ్ల యజమాను లెవరకెక్కికొక్క ప్రాసమున కాబండ్లై సార్లు తిరిగివేటకు విషయములగురించి, వానియందు కొం దరు ఆలేఖలకుబట్టి ఆలోచించు చున్నాడు.

బర్హారాజ్ కీ ము దిసితులు

లెస్టి నెంబు గకర్నూరుగారి ఉపవ్యాసము

నెంబు ఆంధ్రప్రదేశ్ నియోజకవర్గమున లెస్టి నెంబు గకర్నూరుగా రిక్కింది ఉపవ్యాస మెనంగిరి.

“ప్రస్తుతపు రాజ్యప్రతినిధిగారు అధికమగు ప్రతిక గల వారు. (బిటిపువారి ప్రతికను చక్కగా పాడుచున్నాడు. సామ్రాజ్యకాసనసభ, స్టేటుకాన్సిలు ఎన్నికల విషయమై యీ రాష్ట్రమువారు అధికమగు ఉత్సాహము కనబరచలేదు. ఈవిష యమై యీ కేకలులగు తగు కృత్యం లేకపోయెను. మనము సామ్రాజ్యకాసనసభకు ప్రతినిధులను ఎన్నికౌవచ్చునని ఏక్రి యమా సమానంత ప్రకటింపబడినది. ఇట్టిప్రతినిధులలో వార్తము వజనసంఖ్యమువారి చర్య యజ్ఞమైంది కాదు. రాబో ప్రసంగర్వ రయందైనను మనకు సంస్కరణములు ప్రాపాదింపబడిన మేల గును. గాంధిగారి ఉద్వేగము యీరాష్ట్రమునందు వ్యాపించి చున్నదను మాట నేను నమ్మును. ఫలసిద్ధిని పడసి పురుషుల అందులకు సాధన భూమిలైన సోహాముకు అభివృద్ధి నెలు వేరిన విద్యుట తిరస్కరించును. ఇట్టివారిని మనమెరుగుదు ము. ఆట్లు లేక ఫలసిద్ధి, బడయకమునకే సాధనభూమిలకు సోహాములను తిరస్కరించువారు చావ్యాపృతుడుకా! ఆ తిరస్కారమువల్ల వాడు క్రిందవడి అధోగతిచెందగలడు. గంధి గారి ఉద్వేగము ఇటువంటిదిగాని ఫలసిద్ధి సాధకములకు సోహాములకు నుద్ధి క ము ల గా ని దు ర్వు ల ము ల కావు. ఈ సోహాములు (బిటిపు ప్రభుత్వము. ఈ సోహ ములవల్లనే భారత, బర్హారాజ్ కీములు ఫలసిద్ధి కాంచగలవు. “పాతకాలములను వినివడంపును, ప్రస్తుతపు విద్యాభ్యాసము కల్ల వాస్తవకర్తయ అభివృద్ధి చెందుచున్న” నని గంధీకర్మ యు చెప్పుచున్నాడు. ఇదివిషయ? భారతరాజకంత్తేత్రము ఇంగ్లీషు విద్యకులని లాభములను అధికముగ, కొనియుండితి. “బిటివారు విచ్చవాడు. ఇంగ్లీషు విద్యార్థులకల్ల కత్త ములు సంభవించునని తెలిసియు విద్యకు వ్యాపింపజేయ కృషి నుచు నున్నాడు” అని వార్త మెంబు కందోక సభ్యుడు చెప్పె ను. (బిటిపు వారిల్లవచ్చును సామోహాముతోనే (తెలంగాణ పాలించుచున్నాడు. గొప్పవిషయ మిట్టియు సంభవించి సభ్యుడు మాత్రము తందోహాము మరలించెదరు. ఈ విష యమందు భారతములకు సుంపి అనుభవముగలరు కనుకనే యిద్దరుమయమునందు భారతములు ప్రసంగర్వ చురు త్యాగ ము ప్రకటించి నేలకు రణభూమికి వుండిరి. మనమందరము నమముగ ఆలోచించి భేదముద్ధి మాయములకు ఎల్లరుకు క్రే యసక్రము.”

నల్లూరు ప్రొగ్రెసివ్ యూనియన్:- తిక్కన జయంత్యుత్సవమునకు శ్రీముని జనమంచి కేసుదికర్మగా తు పవ్యాసముగ వర్తరని తెలుపబడియుండెను. వారికి జ్వరము వచ్చుచున్నట్లును ఆనాటికి రాగలిగిన స్థితియందు లేనియు తెలిసి శ్రీ తెంగటిగిరి రాజాగారి కళాకాలము బాంధోత్త వ్యాసములకు శ్రీముత దుర్భా కులప్రవ్యాస కర్మగారిని ఉప వ్యాసముగ ఏర్పాటులేయడమైంది. జయంతి 5 లేది ఆది వారము జరుగును. కొ. పార్థసారథి అయ్యంగారు, సహాయ కార్యదర్శి.

విదేశ తంతివార్తలు

(రైతుల వజ్రస్థి)

బోర్మింగ్-విరోధుల పరాజయము

లండను, దిశంబరు 1:— బెల్జియం నుండి వచ్చిన ఒక మార్గమున బట్టి ఇట్లు తెలియుచున్నది. బోర్మింగ్ విరోధుల వంశము ప్రయత్నము లన్నియు ఫలించినది. బెల్జియం నేనాది యుక్తయో వ్యవసాయము ఫలించినది. అందులో 12,000 మందియు, 85 కుమారులు, 3 పుత్రులు కలదులును వజ్రస్థిని. బాల్మోవిచ్చి నేనాది నూడ యట్లే చాల యుల్లితియించుచున్నదియు, 120 కుమారులుయు, 4500 మందియు చాల అమిత సామగ్రిని గోల్పోయినదియు తెలియుచున్నది.

బర్మింగ్ విరోధుల వజ్రస్థి

లండను, దిశంబరు 1:— బెల్జియం లుతుకుండల వందలి అర్థ సకలముల వజ్రస్థి ఇండ్లవైచి. అచటనున్న ఇండ్లు మునుపటివలె వారు తీసికొనిపోయిరి. విద్యుదు కొంత కాలమున కాయద్రవీ మునుపటి కేవల లాభమునందుండెను.

చచ్చిన కేసులు వరకు

అఫికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నది.— బాల్మోవిచ్చి చంపబడిన 16 కుమారులలో 6 నుండినది తక్కిన 10 కుమారుల ఒక్కొక్కరికి ఆరేసిగుండు వాటియున్నవి. అంతయుగాని కొన్ని కేసులు ఫూర్తి కలిగి ముగిసినవి. వాటిని ఆయుధముల వైట్ల నుండినట్లున్నది.

లిటను, హిందూ దేశముల సంబంధము.

లండను, దిశంబరు 1:— ప్రభుత్వం నుండి కొట్టిన ప్రభుత్వం గా రుచుపొందిన తీర్మాన మంగీకృతమయ్యెను. ఆగష్టు 11 తేదీన ప్రకటించబడిన ఇండియాగర్వ మెంటు అక్టోబరు తిరునెలంబున సంకీర్ణమునకు నర వాతీర్వాన ము నడపబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా అఫికారులను, బాయంటు కమిటీవారును ఈ నిబంధనలకు తాగ్రతగా వాలోనిరి. ప్రస్తుత క్లిష్టమయ్యునన్నిటిని తీర్చుకొనుటకు కవి యెంతయో దూరములోనిది. తన యుద్ధమున, విభాగమును స్వచ్ఛముగా తెలుపుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విశేషముగా ప్రయత్నించు వలయునని బాయంటు కమిటీవారు తేనినచున్నది. గూర్చి నెల్లొక్క ప్రభుత్వముగాని కొంత ప్రసంగించిరి. ఇండియా, ఇంపీరియల్ గవర్నమెంటులూరి యుద్ధములను గూర్చియు, హిందూదేశము తట్టు త్రితీయవార వలంబించు చున్న విభాగములను గూర్చియు ప్రస్తుతము హిందూదేశము దెల్పి యుద్ధము లావలను సంకీర్ణము వ్యాపించియున్నది. ఇండియా గవర్నమెంటువారు తూర్పుదేశములను ఈ ముద్దముల నన్నిటి నందలను నమ్ముచున్నారని వాలోకడ చెప్పిరి. ఇందులకున కాలుత్రమదముల సంభవించుచున్నది. అయినను చాలి అయి అధ్యయనము అందించుట కతడు విశేషముగా ప్రయత్నించు తేను. బాయంటు కమిటీవారి తరపున నేనించుట నమ్మితిని తెలుపబడి యున్నది. ఈ యనత్యక్త ప్రచారములకు గల గల అట్టి కలుగగొట్టుట కిప్పుడైన తేరనించుకొనెను. (లిటను తీర్మానములకు కలగ గలిగిన లాభములను గూర్చియు, (లిటను ప్రభుత్వమువారి మహాత్మాగోపాలోక్షములను గూర్చియు విద్యుత్తో స్వచ్ఛముగా తెలుపబడునదల ప్రభుత్వమువారు వాని నిందలను వాడుకగా వాడుకచేయును.

తుర్కీ అర్మీనియాల సంధి.

కన్స్టాంటినోపిలు, దిశంబరు 1:— బెల్జియం నుండి వచ్చిన ఒక మార్గమున బట్టి ఇట్లు తెలియుచున్నది. బోర్మింగ్ విరోధుల వంశము ప్రయత్నము లన్నియు ఫలించినది. బెల్జియం నేనాది యుక్తయో వ్యవసాయము ఫలించినది. అందులో 12,000 మందియు, 85 కుమారులు, 3 పుత్రులు కలదులును వజ్రస్థిని. బాల్మోవిచ్చి నేనాది నూడ యట్లే చాల యుల్లితియించుచున్నదియు, 120 కుమారులుయు, 4500 మందియు చాల అమిత సామగ్రిని గోల్పోయినదియు తెలియుచున్నది.

డి. అన్నంజయ్యగారి ప్రయత్నములు

లండను, దిశంబరు 1:— డి. అన్నంజయ్యగారి రెవెన్యూ సంధికేంద్రీకరణమునకు అతనికిని గవర్నమెంటు వ్యవస్థాపకము పోరాటము సంభవించుచున్నది. ఫ్యూజు సంకీర్ణములు తెలుపుచున్నది. అతనివలెను నెడల పోరాటము లన్నియును కేరీ యనరీలు నిర్ణయము నున్నారని అన్నంజయ్యగారు ప్రకటించుచున్నది. కేరీయియా నేనాదిగాని దుర్యోగ ప్రకటన సంభవించు తేరీయిచ్చియు విద్యార్థి కార్యముల వాచరింప వలయుననియు వారందరితో యుద్ధమునకు తాను కలగవచ్చుకొని యున్నాడనియు ప్రకటించెను.

ఫ్యాక్టరీ వేలపు నోటీసు

కృష్ణా దిశ్రుప్త కలుగతాలూ. చెబ్రోవ రయల నీడకొన మయిన దూరములో వున్న మునుపటి గ్రామము లోని బంగారు రావులయ్య తాటికొండ కడకయ్య కొడూరి రత్నం, బంగారు ముచ్చాపు, తెల్లపుకొండ గూర్చిరావు గార్ల తాలూకా యెలూరు కల్యాణపురపున్న విద్యుత్తుఫ్యాక్టరీ వున్నదను, దిల్లింగు, యంబకు, బోజులూ, కొన్ను, అల్లంబు, రామమూపు, దంకి, వేరు, కమ్మరి సామానులు వగయరాలు నదకు ఫ్యాక్టరీకి దిశంబరు నెల 21, 23 తేదీలను కలం వేయబడును. కడక ఫ్యాక్టరీలో రోజు 1 కి బ 400 ఈ ఫ్యాక్టరీ విద్యుత్తు చేయబడును. యా ఫ్యాక్టరీలో వున్నదను విద్యుత్తు తప్పివిద్యుత్తు రియాయ అవునది. వివరములు గావలసినవారు యా కింద ప్రాణు చేసినవానికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. తా. క. పాటదార్లకు భోజనముల ఫ్యాక్టరీకింద చేయబడును. చావేరు బంగారు రావులయ్య, అచటల్లి తేవగిరావు. రాజమండ్రి 2-12-20.

పోస్టుల కన్వెన్షను.

లండను, దిశంబరు 1:— బాల్మోవిచ్చి వైద్యుత్తుకలిగి కట్టు తెలుగును. బోర్మం కన్వెన్షను వై సంకీర్ణముల బడినది. కలగకయ్య, అన్నికేయలు మొదలగువాటి కట్టును చెడగొట్టుట చేసిన ప్రయత్నములను నివృత్తుగా గావించిరి.

చెబ్రోవ సహితమైన డా. పి. డి.

సావంతుని వనావధి సారనవరిల్లా

అవధిగ్రామ రత్నములను బనించు వాడ్యములను కేరీయనరీలు వందల. తరువులను మచ్చలను, గండములను, తుండము, ప్రాంతివ్యులను అన్ని విధములకున గలగు చర్మ గోరములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి కీర్తి వంతమైన రత్నములకారిణి

కనావధిసార్వభౌమ గును మిచ్చుకు నివృత్తయియు, విభాగమును, ముచ్చుకును అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కేరీయనరీలు వాచరింపబడును, ములభుకమును కాల్పించుచును. నిర్దిష్టము పోగొట్టి గర్వమును గుర్తుకొనెను. కేరీయనరీలు గలగు నేయును. 16 రోజుల వర గుండుకుట 6 రోజుల వరకు అయ్యుచును.

ప్రాప్తిలకు: పి. డి. సావంత్,

సంక, భననవాడి, నెం 2, బొంబయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Farranwadi, No. 144, No. BOMBAY

భారిత్ సేఫ్ చేతిలోధరించు గడియారము.

ఇది చూచుటకు అందముగాను ఆకర్షకముగాను రెండవకట్టుల వా ర్తన పీపాయి వలె బహు అందముగా చేతిలో ధ

రించుటకు అందముగా గట్టి సామానులలో చూచువారు ఆకర్షకములను తయారుచేయబడి యున్నది. నేయిన కాలమును చూపును. ఒక్కసారి తెప్పించుకొని చూసిన వారి సొగసు మీద తెలియగలదు. మేలైన ఇంగ్లీషు వోల్టేజీలతో నచా నెల మా. 8-8-0 9. పి. చార్లీ క్రెయ్యేము. పి. వ. చెంగల్రాయ నాయుడు, నెం 25, పెరుమాళ్ళుగూడి లోట మొదటి వీధి, 687 సామకాడశేట పోస్టు, తడరాను.

Telephone : No. 291.

Tel. Address : "ALL SILKS"

ESTD., 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots, Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

ఇండియన్ కామర్సు అండ్ ఇండస్ట్రీ సొసైటీ, 40 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

పాక్యమన్ స్టీం, రాబున్ ఆయిల్, గ్యాస్ యింజనులు, బాయిలర్లు, నీటిపంపులు, మీటర్లు, లేతులు, బెల్టింగులు, హెల్డర్లు, డాంకిపంపులు, రైస్, దూది ప్యాక్టరీ వగైరా సామానులు యావత్తు విరివిగా నిలవచేయబడును. మీకు కావలసిన సామానులకై మమ్ములను విచారించ గోరెదము.

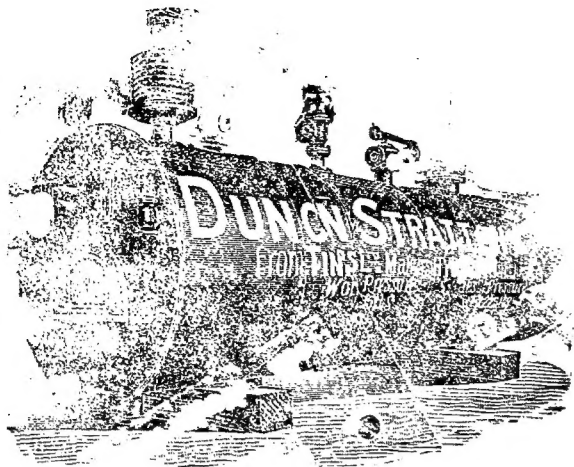

తంత్రవిలాసము:— "వరిసిట్" పేరునాడు

DUNCAN STRATTON & Co.

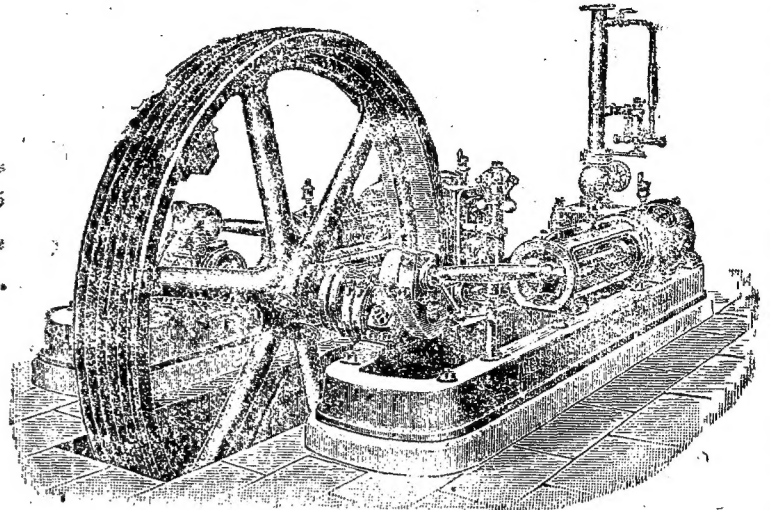
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ వీధి, బొంబాయి.

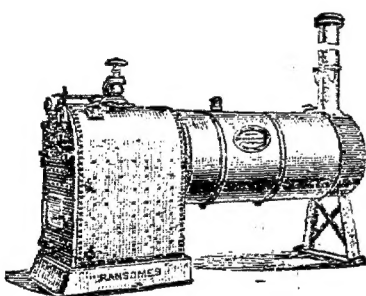
హైడ్రాస్టాటిక్ కార్బిడ్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
బలం — దయా మేటర్
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
కరెన్ట్ యొగింపడు.
ప్రీంబల్లింగు మెషిన్
50 హానుల మొదలు
160 హానుల వరకు ఉంటుంది.

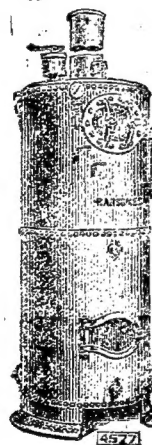

హైడ్రాస్టాటిక్ లంకా మెషిన్ బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 82 అ. వరకు ఉంటుంది.

దయా మేటర్ 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు ఉంటుంది.
ప్రీంబల్లింగు మెషిన్ 100 హానుల మొదలు 250 హానుల వరకు ఉంటుంది.

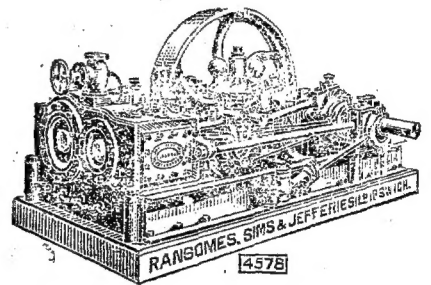
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
ప్రీంబల్లింగు మెషిన్ 80 హానుల మొదలు
100 హానుల, 120 హానుల, 150 హానుల వరకు ఉంటుంది.

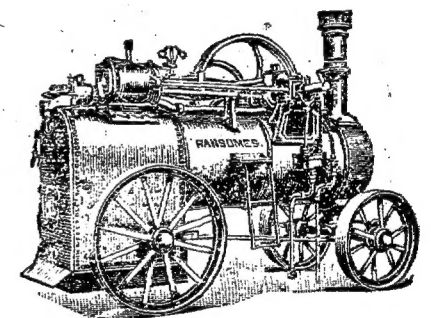
వర్టికల్ బాయిలర్లు.
ప్రీంబల్లింగు మెషిన్ 80 హానుల మొదలు
100 హానుల వరకు ఉంటుంది.

ఈ క్రింద తెలుగు భాషలో వాటిని
స్వయం చేయవచ్చు.
దయా మేటర్ మెషిన్, కాటెనా మెషిన్
దయా మేటర్ మెషిన్ [కాటెనా మెషిన్]
దయా మేటర్ మెషిన్
దయా మేటర్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
లోకో మోటివ్ మిల్లింగు మెషిన్
నూతనముల మెషిన్
మంచుగడ్డకలు మెషిన్ [సామాన్యముగా]
కర్టు లిఫ్టు మెషిన్ మెషిన్ వాటి
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగళ్లు, క్యవసాయ సంఘటన కోరముట్లు
కిరణ్ నూతనముల ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (స్టాప్) కోరముట్లు
తేలుల వరుసాపు కోరముట్లు
ప్రీమ్ మెషిన్లు, కష్టింగులు, పెడెట్టులు
రాట్ విరన్ అండ్ కాస్ట్ విరన్ ఫుల్లింగు.
వగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపాండు
మోండ్రాస్టాన్ ఎంజిన్లు.
(కాన్సట్రుక్టు మొనముడి రోటోమోటర్ల వలన.)
ఇంజిన్ సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు మోండ్ గలవు

హైస్పీడు కాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబల్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి
ప్రీమ్ మెషిన్ 120 హానుల గలవి.
కాంపాండు — హై, లో మెషిన్ సిలిండరు
ప్రీమ్ మెషిన్ 150 హానుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెన్ వాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మా నేపల్లి బాపనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, కైత్యము, వడిత్యము, రొమ్ము వడిత్యము, తలనొప్పి, వాయువు నొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని దబ్బితో నహా కల దూ. 0—10—0; దబ్బితో 1—కి మా 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కేవలం.

అమృతాంజనం డిపో, } 100, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

